

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Čast velesili Duha

»Kaj se je prav za prav zgodilo?«
V časopisju beremo, da bo francoska vlada počastila odposlanca sv. očeta kardinala legata Pacellija, ki bo posvetil baziliko sv. Terezije v Lisieux s častmi, ki pripadajo vladarjem. En polk pod poveljstvom polkovnika z godbo in polkovno zastavo, en eskadron konjenice pod poveljstvom polkovnika, z zastavo in godbo in 16 stotnij republikanske garde ga bodo pozdravili, ko pride v francosko prestolnico — prvič po 136 letih — zunanji minister mu bo želel dobrodošlico že na kolodvoru in predsednik francoske republike mu bo priredil vladarski pozdrav z vsemi častmi, s katerimi država zmora pozdraviti vladarja kakšne druge države. In to od državnikov, ki so duhovni otroci onih, ki so še komaj pred 30 leti razpuščali katoliške redove, zapirali verske šole in končno tudi pretirali vsako vez med Francijo in katoliško cerkvijo!

Kaj se je zgodilo, da je tolika sprememba mogoča? Da je Cerkev, ki je bila še pred kratkim preganjana, zasramovana, poniževana, deležna tako izredno visoke počastitve. Kako je mogoče, da se Francija, ki je bila do pred kratkim znana kot propovednica protiverskega boja, tako trudi, da bi izkazala največje spoštovanje duhovni velesili sveta, in je tako pozorna na vse, kar prihaja iz Vatikanskega mesta? Kaj se je zgodilo, se sprašuje vsa Evropa in je to začudeno vprašanje upravičeno tako od strani dobrih katoličanov, ki se veselijo javnih zmagovalnih katoliške cerkve, kakor tudi od strani preganjalcev cerkve, ki so jim slučajnostni trenutki in navidezni uspehi oslepili oči, da ne vidijo s kom se bore in kako neuspešna je njihova borba v kateri dvigajo strohljivo pest proti večnostni ustanovi Duha.

Ce hočemo na to vprašanje odgovoriti in biti pri tem strogo nepristranski, moramo priznati, da se je katoliška cerkev ravno v Franciji v zadnjih 30 letih pokazala v mladostni osvajaški rasti. Njeni nasprotniki so jo pred 30 leti hoteli pokopati v bedi in zaničevanju. Sprejela je trpljenje in revščino. Odrzala se je uradno upravnega državnega ogrinja in se svobodno vrnila nazaj med ljudstvo. Pognana od mogočnih je šla iskat stikov med priprosto delovno ljudstvo. Odrzana od državnih denarnih podpor je postala predmet zasebnih krščanskih ljubezni. Pastir je spoznal vso svojo čredo z vsemi njenimi potrebami in v krasnimi lastnostmi in čreda je zopet spoznala svojega pastirja. Predsedki, ki so prej obstojali in ki jih je umetnostno vzdrževal brezverski tisk, so v vsakdanjem stiku padli in so bili popolnoma izravnani, ko sta pastir in čreda enako gledala smrti v obraz na bojnih poljih svetovne vojne. Semč, ki ga je katoliška cerkev sadila med burjo in viharjem, je poglano in ker je bilo neurjivo, v tako rekoč v najhujših preizkušnjah počelo, je rodilo obilen sad, ki ga žanje Francija danes, ravno danes, ko bo potrebovala svežih duhovnih sil ter neomajnega optimizma krščanske vere, da zaustavi plaz razdejanja, ki ga je sprožila ohola nezmožnost brezversstva, ki danes po 50 letih brezuspešne borbe priznava svoj polom in odhaja s pozornice. Prebujenje katoliške cerkve v Franciji ni prazna beseda. V dobi najhujše stiske so postavili na stotisoče zasebnih osnovnih šol, na tisoče srednjih šol, sedem vseučilišč. Sami so vzdrževali cerkve, sami svojo duhovščino in svoje učitelje, pri tem pa imeli idealizma dovolj, da so brez državne pomoči zgradili na stotine novih cerkev po v svetovni vojni opustošenih pokrajinah in ostali oni narod na svetu, ki največ daruje za širjenje katoliške vere v misijonih. Njihova duhovniška semenišča se čedalje bolj polnijo, na socialnem polju zavzemajo poveljujoče pozicije in diktatura marksističnih sindikatov je ravno zadnje leto brez moči zadela ob neporušljivi zid katoliških socialnih organizacij. Katoliška cerkev je predvsem zajela mladino in z njo dobila orožje, ki še nikoli v zgodovini ni poznalo poraza. Svoje dni je katoliška študirajoča mladina odpravila svoje počitnice s brezdeljem in s flirtom. Danes se z nekaterimi redkimi izjemami razprši po raznih katoliških socialnih ustanovah, od koder se z novim ognjem vrača nazaj v študij in na pripravo za življenjski boj. Svoje dni se je zadovoljevala s paradami in z medsebojnimi ideološkimi prerkanji, danes se je podobna mravljam zapostila na različnih odsekih krščanske duhovne fronte, po patronažah, kjer vzgaia naraščaj in omiljuje socialno in moralno bedo, po karitativnih organizacijah, pri razširjenju dobrega tiska, pri ustvarjanju krščanskih celic povsod, kjer se je razpolo brezboštvo, noseč seboj ogenj dobrega zgleda in plamtečo baklo apostolskega navdušenja. Med tem, ko po drugih državah mladina, zato, ker je duhovno brezposelna, kaj rada pada v naročje marksizmu, vidimo v Franciji, da najbolj nujen del stopa strajeno v vrste krščanskih delovnih sindikatov in mladinskih delovnih združenj JOC. Če je za katero državo res, je res za Francijo, kar je povedal vodja belgijske katoliške delavske mladine Cardijn, da »papeževa povelja počasi dozorevajo, a da so ustvarila »prave revolucionarje, ki bodo jutri, po jutrišnjem ali še pozneje poglali v zrak človeško družbo, ki je organizirana na golem samoljubju in jo nadomestili z novim redom, ki je izšel iz krščanske zapovedi ljubezni do bližnjega.«

Časti, ki jih izkazuje francoska vlada odposlancu sv. očeta, so brez dvoma javno priznanje tega neovrgljivega dejstva, da je iz pred 30 leti preganjana katoliška cerkev v Franciji vstala mlada, osvežena in po osvoboditvi hrepeneča duhovna sila, ki zahteva spoštovanja tudi od svojih najhujših nasprotnikov. Zgodovina je polna ironij in tihih maščevanj. Če mora namreč današnja uradna Francija, ki jo sestavljajo zakleti nasprotniki cerkve, to priznanje izreči, je dvakrat dragoceno, obenem pa tudi mila kazen za grehe njihovih očetov.

Počastitve papeževega zastopnika v francoski prestolnici na ima poleg tega tudi še svoje zunanje politično oznako. Pokloni vlade ljudske fronte kardinalu Pacelliju gotovo ne izvirajo iz prekipevalnega navdušenja radikalnih socialistov in marksistov za duhovno

Pariz navdušeno pozdravlja papeževega odposlanca

„Pravi veleposlanik Kristusovega miru, pravice in ljubezni“

Pariz, 9. julija. AA. Havas: Današnji »Echo de Paris« podčrtava pomen obiska državnega tajnika kardinala Pacellija v Parizu. Kardinal Pacelli prihaja v Francijo kot pravi veleposlanik Kristusovega miru, pravice in ljubezni. Zato pripravljajo francoski katoličani kardinalu Pacelliju navdušen sprejem, ki naj velja prvemu ministru velike moralne ustanove v svetu.

Kardinala in državnega tajnika Pacellija je sprejela v Parizu velikanska množica z navdušenimi vzkliki: Živel papež! Živel kardinal! Živela Francija! Na pariški postaji so kardinalu izkazali vse časti, ki gredo vladarjem in državnim poglavarjem. Na kolodvoru je bil postavljen cel infanterijski častni polk. Sprejeli so ga in pozdravili zunanji minister Yvon Delbos,

francoski poslanik pri sveti stolici François Roux, in mnogo drugih zastopnikov civilnih in cerkvenih oblasti. Vojaška godba je zasvirla papeževo himno.

V spremstvu ministrov in velepodstojanstvenikov je kardinal in državni tajnik stopil iz vlaka in krenil k svojemu avtomobilu, njegovo mnogoštevilno spremstvo je pa stopalo toliko vstran, da je velikanska množica, ki je prišla pozdravljat papeževega zastopnika, mogla videti kardinala in državnega tajnika. Na velikem trgu so se razlegali navdušeni vzkliki.

Vidno ganjen je izjavil kardinal Pacelli zunanjemu ministru Delbosu, da se mu najtopleje zahvali za sprejem, ki ga je doživel pri zastopnikih francoske vlade in pri Parižanih.

Usodna seja v Londonu

Dva bloka velesil:

Italija — Nemčija proti Franciji — Angliji

London, 9. julija. b. Odločilna seja nevtralnostnega odbora se je začela nekoliko po 11 uri. Na sejo so prišli zastopniki vseh držav, ki so zastopane v tem odboru.

Angleško stališče

Prvi je govoril predsednik odbora lord Plymouth. Njegov govor so poslušali z največjim zanimanjem, ker se je moglo iz njega najbolje videti, kakšno stališče bo zavzela Anglija. Lord Plymouth je najprej pojasnil položaj, ki je nastal v nevtralnosti politiki, od kar sta Nemčija in Italija odpovedali sodelovanje v pomorski kontroli. Nato je prečital francosko-angleški predlog za razširjenje pomorske kontrole na ti dve državi. Potem je bil prečitan nemško-italijanski predlog, lord Plymouth pa je nato takoj izjavil, da njegova vlada sprejema angleško-francoski načrt in smatra, da dokler ne pride do kakega novega sporazuma, ta načrt lahko najbolje služi za to, da se nadaljuje politika nevtralnosti. Kar se tiče nemško-italijanskega načrta je lord Plymouth izjavil, da njegova vlada ne more potrditi.

Italijanski: Ne!

Takoj nato je govoril italijanski poslanik Grandi kot zastopnik Italije. Naglasil je, da Italija ne more sprejeti angleško-francoskega predloga, po katerem naj bi pomorsko kontrolo opravljali dalje samo Francija in Anglija. Sporazum o kontroli je bil dosežen med štirimi zapadnimi velesilami in ta sporazum more ali ostati še nadalje v veljavi, ali pa ne obstoja sploh več. Francija in Anglija ne moreta opravljati kontrole zato, ker imata prijateljske odnose z vlado v Valenciji, zaradi česar ti dve državi ne moreta imeti potrebne nepristranosti za tako odgovornost polno kontrolo. Nevtralni opazovalci na angleških in francoskih kontrolnih ladjah ne morejo nič pomagati, ker obstojajo tu politični in psihološki momenti, ki ne morejo njihovem delu dati potrebne nepristranosti. Če se ne prizna pravica bojujočih se strank obema strankama v Španiji, potem ves sistem nevtralnosti nima nobenega smisla. Izkušnje pravijo, da je kontrolni sistem pokazal prav malo rezultatov, kar najbolje kaže primer v Bilbaou. Kadar je temu mestu bilo treba orožja in streliva za obrambo proti generalu Francu, je prišlo orožje in strelivo pod zaščito angleških vojnih ladij na ladjah, ki so imele španske in angleške zastave. Pogosto so pod zaščito angleških ladij prihajale v Bilbao tudi ladje s prehrano, vendar je njihov tovar bil vedno zelo sumljiv, sicer pa ta prehrana ni bila za ženske in otroke, kakor se trdi, temveč za borbo proti generalu Francu. S tem se je vojna samo nadaljevala. Grandi je dalje trdil, da so vse ladje družstva, ki je bilo ustanovljeno pred več meseci, pošiljale blago vladni stranki v Bilbaou. Z eno teh ladij pa so odpeljali iz Bilbaou tudi ukradeno zlato iz banke. Grandi je trdil, da bi mogel še več ur opisovati slične primere, kateri dokazujejo, da ta kontrola ni imela nobene vrednosti. Nemčija in Italija hodita za čisto drugimi cilji, to je, da se zares uvede prava kontrola in poli-

tika nevtralnosti. Francija in Anglija vežeta svojo odločitve na to, da se sprejme njun načrt. To ni oni duh, ki bi bil zmožen podpreti mednarodno sodelovanje, zato je treba zelo oprežno in temeljito navesti vse, kar je v zvezi s francosko-angleškim načrtom.

Francoska grožnja:

Cakamo do prihodnjega tedna

Nato je prebral svojo izjavo francoski poslanik Corbin. Izjavil je med drugim, da je Francija dala pobudo za sklenitev pogodbe o nevmešavanju v španske zadeve. Glavno vprašanje je v tem, da se okrepi sistem mednarodnega nadzorstva, proučevanje italijansko-nemških predlogov je pa pokazalo, da so bili ti predlogi v korist enega izmed obeh nasprotnikov.

Dalje je Corbin opozoril, da bi za priznanje pravic vojujoče se stranke generala Franca bila potrebna nova dejstva, ki jih pa francoska vlada še ne vidi. Vloženi predlog nasprotuje nepristranskemu razpletu, ker nadzorstvo na temelju dogovora o nevmešavanju onemogoča pomorsko akcijo nasprotnikov. Toda ta rešitev ne daje poročila proti ponovnim incidentom, ki so bili doslej redki, a bi mogli postati pravilo.

Nato je Corbin omenjal ukinitve nadzorstva na portugalski meji in je dejal, da je to nadzorstvo treba brezpogojno obnoviti. Če se to ne zgodi, bo francoska vlada dolžna sporočiti odboru v Londonu, da francoska tla ne morejo biti edina, kjer se opravlja mednarodno nadzorstvo. Če se ne pripete nova dejstva, bo francoska vlada prisiljena, da prihodnji teden ne prizna več pravice tujim opazovalcem, da bi nadaljevali nadzorstvo na njenih tleh.

Corbin je dalje poudaril potrebo vzporednosti med pomorskim in suhozemskim nadzorstvom, vzporednost, ki ima biti pravična. Ne gre hkratu favorizirati eno stranko in pri tem slaviti drugo. Če se ukine pomorsko nadzorstvo in ustavi nadaljnja praksa z vkrcavanjem opazovalcev na ladje, ki vrte nadzorstvo, ne bi bilo več drugega poročila kakor dobra volja pomorskih držav in poveljnikov ladij. Francoska vlada nima namena začeti debate glede te dobre volje. Toda če je dobra volja zadostna glede pomorskega prometa, mora biti prav tako zadostna tudi glede kopnega prometa. Če je potrebno nadzorstvo na kopnem, ni zato nič manj

Francija in kralj Karol

Francija odklonila ustanovitev veleposlaništva v Bukarešti

Protisovjetska fronta Romunije in Poljske

Karol obišče Hitlerja!

Bukarešta, 9. julija. TG. Iz verodostojnih virov je vaš dopisnik zvedel, da pride romunski kralj Karol v Pariz 11. julija (kot je »Slovenec« že poročal, op. ured.) in da želi pri tej priložnosti ne samo odpreti romunski paviljon na mednarodni razstavi, ampak načeti politične razgovore s člani francoske vlade.

Kakor znano, so se poljsko-romunska prijateljska posvetovanja, ki so dobila zunanji obraz v večkratnih medsebojnih obiskih romunskih in poljskih vladarjev, državnikov in vojaških poveljnikov, končala med drugim tudi s sklepom, da se obe poslaništvi dvigneta v čin veleposlaništev. To naj bi podčrtalo medsebojno prijateljstvo in za stalno utrdilo prednostno vlogo, ki jo bo poljska diplomacija v bodoče igrala v Romuniji. Ustanovitev veleposlaništva bi bilo obenem tudi priznanje od strani poljske vlade, da je Romunija postala veselila. Toda romunski kralj se je vseeno hotel pomeniti še s francosko vlado, da bi mu tega koraka ne zamerila in ga smatrala kot dokaz zato, da se je Romunija nekako vdinjala poljski, odnosno nemški politiki sprito tesnih zvez, ki danes obstojajo med Poljsko in Nemčijo. Romunska vlada je zaprosila francosko vlado, naj tudi ona svoje poslaništvo poviša v veleposlaništvo. Francosko zunanje ministrstvo pa je na to ponudbo suhoparno odgovorilo, da trenutno ne vidi nobenega razloga za to, da bi za Bukarešto imenovala veleposlanika, in da bi takšno spremembo mogle druge države, predvsem v sedanjem mednarodnem položaju, napačno tolmačiti. Romunski kralj namerava to zadevo osebno obrazložiti pariški vladi.

Neljubje opombe je tudi izzvala vest, da namerava romunski kralj po svojem obisku v Parizu ter morebitnem obisku v Bruslju in v Londonu, ki bi bila oba francoski vladi prijetna, svoje potovanje nadaljevati v Nemčijo, obiskati rojstni grad svojih prednikov hohenzollernske družine v Sigmaringenu ter tamkaj čakati na obisk nemškega državnega kanclerja Hitlerja, ki ga nemška vlada izrečno želi. Ta vest je ohlajujoče vplivala na vse uradne francoske kroge.

Iz diplomatskih virov razglasa, da so bila romunsko-poljska posvetovanja uspešna samo v toliko, kolikor se tičejo skupnega nastopa proti Sovjetom. Vse druge ponudbe in pobude poljske vlade je Romunija odbila. Glede sovjetske meje pa je danes gotovo, da sta se poljski in romunski generalni štab domenila, da jo bosta Romunija in Poljska skupno branila na podlagi skupno izdelanih generalštabnih načrtov. Tudi to dejstvo je pri francoski vladi, ki je zaveznica Sovjetske Rusije, vzbudilo presenečenje in nevoljo.

potrebno na morju, a ukinitve pomorskega nadzorstva ne gre proučevati kot ločeno vprašanje.

Na koncu ugotavlja francoska vlada, da italijansko-nemški predlogi, ki jih je dobil odbor, niso pravični ne nasproti strankama, za kateri gre, ne

Nadaljevanje na 2. strani

Bliski na Daljnem vzhodu

Protijaponske demonstracije v Peking

Japonsko brodovje križari ob kitajski obali

Peking, 9. julija. b. Po proglasitvi obsednega stanja v Pekingju je prišlo še do proglasitve obsednega stanja v Tienčinu, to obsedno stanje pa je proglašeno samo za kitajski del mesta, ne pa tudi za inozemske koncesije, v katerih vlada mir. V kitajskem delu mesta se neprestano ponavljajo demonstracije proti Japoncem. V Pekingju je bilo davi veliko vznemirjenje, nad 1000 prostovoljcev gradi jarke, da se odpro Japoncem. V vojašnicah se nadaljujejo mrzlične priprave. Splošno se smatra, da bo 29. kitajska divizija, ki je nastanjena v Pekingju, hotela preprečiti japonskim četam pohod v mesto. V Feng Tao je bil snoči mir, misli se pa, da bo danes prišlo do bojev, ker z obeh strani zbira znatna ojačenja.

V zvezi z dogodki na severnem Kitajskem je dobilo japonsko brodovje nalog, da križari v neposredni bližini kitajske obale.

Sanghaj, 9. julija. b. Bitka v predmestjih Pekinga je trajala 11 ur, potem pa je nastopil premirje, za katero se vršijo pogajanja. Po vsem položaju pa je verjetno, da se bo bitka nadaljevala, za katero se pripravljajo Kitajci in Japonci. Eni in drugi zbirajo pomožne čete, gradijo jarke in postavljajo topove na primerna mesta. V Pekingju vlada strahovita panika in vsak trenutek prihaja do novih incidentov. Proglasitev obsednega stanja je koristila le malo, ker kitajske oblasti nimajo

zadosti vojaštva, da bi vzdržale red. V 11-urni bitki so imeli Kitajci 70, Japonci pa 30 mrtvih, ranjenih pa je bilo nekoliko stotin, tako da je vojaška bolnišnica polna ranjencev. Nihče ni pričakoval, da bo prišlo do tako nenadnih borb, o katerih se pravi, da so bile provocirane. Tako se pripoveduje, da je do prvih spopadov prišlo zunaj mesta, ko so se japonski vojaki nahajali na vezbi. Tudi kitajsko vojaštvo se je nahajalo tam v bližini na vezbah in ko je en ostri strel slučajno padel med kitajske vojake, so ti takoj začeli streljati in tako so se začeli boji. Noč je bila precej mirna. Najslabši je položaj na reki Jung Tim, na kateri se vršijo popolne vojne operacije. Kitajci so tam dobili znatno pomoč in potiskajo Japonce proti morju. Japonci so zahtevali ojačitve. Po vsem se zdi, da tam ne bo mogoče vpostaviti mir. Parlamentarci z obeh strani skušajo doseči pri poveljnikih obeh strank vsaj kratko premirje, do sedaj se pa to ni posrečilo. Kakor javlja japonski radi, se je davi ob 1.30 začela nova bitka med Kitajci in Japonci pri Luknokjangu. Izid bitke še ni znan.

Peking, 9. julija. AA. DNB: Zjutraj ob štirih so se končala pogajanja za premirje med obema strankama. Premirje je bilo sklenjeno tako, da se morajo letočasno umakniti japonske in kitajske čete.

(Nadaljevanje s 1. strani)

nasproti velesilam. Zato francoska vlada ne more pristati nanje. Francoska vlada se bo držala svojih predlogov. Če bi se pojavili drugi predlogi, bodisi podobni ali pa lažji glede učinkovitosti, jih bo francoska vlada proučila z največjo željo, da najde v njih osnovo za sporazum.

Razburljiva posvetovanja pri Hitlerju

Berchtesgaden, 9. julija. c. Današnji dan je bilo v vili kanclerja Hitlerja silno živahno in vse je bilo na nogah. Kancler Hitler se silno zanima za sklepe, ki bi bili sprejeti v Londonu in je nocoj sklical vse svoje najbližje sodelavce v Berchtesgaden. Dopoldne sta že prispela v Berchtesgaden Gobbels in von Papen.

General Göring bi moral te dni oditi na neko daljše potovanje. Danes ga je pa odložil in hiti v Berchtesgaden. Tudi zunanji minister von Neurath je bil nujno poklican tja in bo jutri že pri Hitlerju.

Vojni minister von Blomberg pa je že prej določil, da bo te dni »nadzirale« obsejne posadke na Bavarskem. Za vsak slučaj bi bil torej zelo blizu in bo jutri tudi v Berchtesgaden.

Zakaj vse te priprave, še ni mogoče jasno razbrati. Najmanj kar bi bilo po dosedanjih izkušnjah pričakovati, bi bilo to, da bi nemška vlada jutri zvečer objavila kakšno izjavo, ki bi se zaključila z odpovedjo vseh nemških obvez napram vsem dosedanjim sklepom, ki so bili sprejeti v Londonu in bi tako Nemčija zapustila odbor za nevmešavanje.

Edino, kar je lahko sklepati je to, da bo Italija takoj storila isto kot Nemčija. Ti dve velesili imata vse točno dogovorjeno in najbrž celo za zelo dolgo dobo. Na nasprotni strani pa sta Francija in Anglija vsaj približno obveščeni o tem, kako daleč gre to sodelovanje med Italijo in Nemčijo. Zato bo vsekakor načelno važno, kaj bo jutri ali pa prihodnje dni storila Nemčija. Priznati je namreč

treba, da Hitler že dolgo v Berchtesgaden ni zbral toliko svojih svetovalcev. Olajševalno je, da so med temi sodelavci ljudje vseh smeri in torej ločitev ne bo zgolj osonstranska, to je takšna, ki bi računala samo s prestižem narodnih socialistov.

Po španskih bojiščih Rdeča olenziva zlomljena

Salamanca, 9. julija. b. Bitka, ki se je pred 3 dnevi začela zapadno od Madrida, se približuje koncu. Valencijska vlada je vrgla v boj svoje najboljše moči z ogromnim številom topov, tankov in streljanih pušk, da bi izvršila tak predor, s katerim bi vrgli nacionaliste daleč nazaj od Madrida, in prebili vse njihove pozicije na jugozapadu in jugu mesta. Pri prvem udarcu močnih vladnih sil so nacionalisti izpraznili svoje prve vrste in se umaknili v rezervne vrste, kjer so počakali nasprotnike s strahovitim ognjem topov in streljanih pušk. Drugi dan bitke je bil elan vladnih čet manjši ter so samo na nekaterih odsekih poskušali razširiti svoj predor, da bi dosegli glavni strateški ključ vseh nacionalističnih postojank na zapadu Madrida. Včeraj pa so nacionalistične čete prešle v napad na svojo prvo vrsto. Odpor vladnih čet je bil močan, večinoma pa so bili v borbi samo bataljoni mednarodne brigade, ki so vedeli, kaj jih čaka, če bi bili obkoljeni in vrženi nazaj na ravno ozemlje brez vsake zaščite. Ko so nacionalisti z naskokom vzele zopet svoje prve vrste, so našli v okoliših ogromno število mrtvih in ranjenih. Tako je bilo samo v enem rovu, dolgem okoli 100 m, 120 mrtvih in 50 ranjenih. Radi bližine obojestranskih strelskih jarkov se je bila borba z ročnimi granatami, na kar je sledil naskok z bajoneti. Do večera so morale nacionalistične čete čistiti zavzete järke. Računa se, da je bilo v teh borbah na eni in drugi strani okoli 10.000 mrtvih in ranjenih, večinoma radi eksploziv ročnih granat in vbovov z bajoneti.

Havas poroča: Napad madridskih čet, ki se je v torek priel zapadno od Madrida, so rdeče čete poskušale včeraj z vso energijo nadaljevati. To je

najhuja ofenziva, kar so jih madridske čete do sedaj na tej fronti podvzele. Njihovi glavni napori so veljali črti Majadahonda—Naval La Gamella. Napadi so se ponavljali v širini osmih kilometrov. Ozemlje na tem odseku je popolnoma golo brez drevec, razkosano po globokih dolinah, po katerih tečejo v slučaju deževja hudourniki, ki pa so zdaj brez vode.

Vladne čete so prodirale, varovane od velike množice tankov, v šestih napadalnih vrstah, ki so sledile druga drugi. Toda pehota je bila radi križnega ognja strojne dobesedno požeta. Nacionalistično povečanje je medtem sestavilo oddelke za protinapad proti oni rdeči koloni, ki se ji je posrečilo prodreti v smeri proti Bruneti in do ceste San Martin—Alcoreon. Proti večeru pa so pričele nacionalistične baterije, ki stojijo zapadno od Madrida na višinah, s strahovitim zapornim ognjem, ki je onemogočil madridskim četam umik. Splošno se misli, da rdeči na tem odseku v bližnji bodočnosti ne bodo več napadali.

Južno od Madrida so rdeče čete poskušale napad na Barrio de Uzcara, toda napad je splahnel v zapornem ognju strojne in topništva. Čete so se morale umakniti ter pustiti za seboj stolne mrtvih.

Izgube madridskih čet v obeh dneh ofenzive se cenijo na 2000 mrtvih. Za ta napad je madridska vlada osredotočila tudi vse svoje zračne sile. Tri letala so bili sestreljeni.

Rdeča poročila

Madrid, 9. julija. b. Prodor vladnih čet v smeri proti Bruneti se nadaljuje. Pritiski vladnih čet je vedno večji in se zato nacionalisti polagoma umikajo na nove položaje. Od včeraj zjutraj so vladne čete s pomočjo tankov in topov razširile predor. Borba se nadaljuje uspešno za vladne čete. Nacionalisti so poskušali zmanjšati pritisk na Bruneto s svojim udarcem na odsek Las Rotas in na vseh šestih okrajih, vendar je bil ta njihov poskus v kratkem likvidiran po hudih izgubah. Na santanderski fronti se je položaj za vladne čete zboljšal. Okoli mesta z naglico in uspešno nadaljujejo utrdjevalna dela. Smatrajo, da bo ta obramba pas izgrajen prej, preden se bodo nacionalisti približali Santandru na 30 km.

Iz Rusije

London, 9. julija. b. »Daily Telegraph« pa javlja, da je sovjetska vlada poslala nenavadno ostro protestno noto japonskemu poslaniku v Moskvi radi zasedbe amurskih otokov po japonskih četah. Ruska vlada trdi v tej svoji noti, da je Japonska z zasedbo teh otokov prekršila sporazum, po katerem sta se Rusija in Japonska obvezali, da bosta umaknili svoje čete s teh otokov. Sovjetska Rusija ne prizna Mandžuriji pravice do teh otokov in jih ne bo nikdar priznala. Prisotnost japonskih in mandžurskih vojakov na tem otočju smatra Rusija za kršitev dogovora. Če japonska vlada ne želi konflikta, naj takoj odredi umaknitev japonskih čet. Sovjetske obsejne čete so dobile nalog, naj na noben način ne trpijo kršitve obmejnih sporazumov s strani japonskih in mandžurskih čet.

London, 9. julija. b. »Daily Telegraph« poroča iz Moskve, da se na komisariatu za industrijo in trgovino opaja, da so zginiš številni ljudje. Potujejo se glasovi, da bodo sledile nove aretacije in s tem v zvezi se imenujejo imena 25 ljudi, katerim očitajo, da so trockisti in neprijatelji države. Moskva, United Press: Iz poročila, ki je došlo iz Habarovska, so ustrelili nadaljnjih 64 strokistov in »sabotežev«. Skupno število na Daljnem vzhodu ustreljenih komunističnih voditeljev in vodilnih tehničnih inženjerjev se je s tem zvišalo na 217. Slednjim 64, ki so bili na smrt obsojeni, so očitali, da so vršili sabotažo na železnih.

Earhardtove ni

Honolulu, 9. julija. AA. Tudi včerajšnje iskanje mrs. Earhardtove je ostalo brez uspeha. Preiskano je vse področje Feniksovega otočja in okoliških koralnih čeri. Po uradnem poročilu mornariškega ministristva se bo danes v petek nadaljevalo iskanje v južni smeri. Vlada Nove Zelandije je naročila svojim ladjam, da posvete posebno pozornost iskanju mrs. Earhardtove.

Osebnosti

Belgrad, 9. julija. m. Pri glavnem ravnateljstvu državnih železnic je napredoval v IV-1 Matija Miklič, višji svetnik; v VI. skup. za poverjenika inž. Rudolf Flegar in inž. Jože Podboj, višja pristava; za višjega kontrolorja Edmund Glivšek; na področju ljubljanskega železniškega ravnateljstva v IV-1 skup. dr. Željko Jeglič; v IV-2, za svetnika inž. Josip Urbančič; v VI. skup. za poverjenika inž. Janez Golob. V VI. skup. sta postavljena za višja kontrolorja v splošnem oddelku državnih železnic Alojzij Smole in Apolonija Brumen.

Belgrad, 9. jul. m. Jutri dopoldne odpotuje v Sofijo naša državna reprezentanca, ki bo igrala v Sofiji proti bolgarski reprezentanci.

Navodila dr. Korošca o podpiranju gasilstva

Belgrad, 9. julija AA. Na podlagi neke vloge ministra za telesno vzgojo ljudstva dr. Rogiča, v čigar pristojnost spada gasilstvo, je notranji minister dr. Korošec izdal preko banskih uprav podrejenim organom navodila in odredbe, ki pravijo med drugim:

Cepprav je bil zakon o organizaciji gasilstva proglašen že 15. julija 1933, se vendar še ni popolnoma izvedel na celotnem področju kraljevine. Kajti čeprav imajo savska, dravska, vrbaška in del donavske in primorske banovine gasilske ustanove, ustanovljene že pred mnogimi desetletji, po drugi strani v moravski, zetski in vardarski in v delu primorske, drinske in donavske banovine teh ustanov sploh ni bilo in se zato zelo težko ustanavljajo in organizirajo. Vpliv tega zakona na razvoj gasilstva ni prišel do popolnega izraza zaradi nerazvijenosti in izigravanja po samoupravnih oblastih, zlasti po občinskih upravah, ki ne polnujejo cilja te velike narodne organizacije. Do izraza ne more priti tudi zato ne, ker samoupravna oblasta ne izvajajo in ne spoštujejo členov 28, 29 in 94 zakona o gasilstvu, pa tudi zaradi pomanjkanja denarnih sredstev pri samoupravnih oblastih, ki ne izvajajo čl. 78, točke 5, in člena 88 in 94 zakona o organizaciji gasilstva, pa tudi ne čl. 76 in 77 zakona o občinah in tar. št. 393 pristojbinskega zakona. Nekateri občinske uprave so v tem pogledu kar malomarne in neustrežljive.

Domači odmevi Kraljica Marija v Dubrovniku

Dubrovnik, 9. julija. b. Danes opoldne je dospela v Dubrovnik Nj. Vel. kraljica Marija s spremstvom. V mestnem pristanišču so jo sprejeli ban zetske banovine Pera Ivanišević, mestni župan Bracanović, komandant vojne akademije Viljem Bačić in mestni poveljnik general Vuković. Nj. Vel. kraljica se je takoj potem vkrcala na motorni čoln, s katerim se je s svojim spremstvom odpeljala na otok Lokrum.

Ameriški Hrvati v domovini

Zagreb, 9. julija. b. Danes dopoldne ob 11.15 so ameriški Hrvati obiskali zagrebskega nadškofa dr. Bauerja. Najprej so šli v katedralo, kjer je bil kratek blagoslov, potem pa so odšli v nadškofijski dvorec, kjer jih je sprejel nadškof koadjutor dr. Stepinac. V imenu Američanov je govoril g. Butković in rekel, da njihovo bivanje v stari domovini ne bi bilo popolno, če ne bi obiskali in izkazali spoštovanje tudi poglavarju katoliške cerkve v državi. Nato se je zahvalil nadškof koadjutor dr. Stepinac in želel Američanom, naj jih Bog ščiti v njihovi novi domovini.

Razpad »ljudske fronte« v Sloveniji

V širši javnosti je bilo skoraj malo opaženo, da je tako zvana »ljudska fronta« v Sloveniji razpadla v svoje sestavne dele, ki niso prav za prav nikoli spadali skupaj. Ta ljudska fronta je obstajala iz tistih elementov, ki se v času živkovicev, Srbskicev, Uzunovicev in Jevtičevih režimov nikoli niso upali boriti proti diktaturi, dasi je diktatura tudi ne poteptala ter jim krtila pravice. Nekateri elementi slovenske »ljudske fronte« pa so celo simpatizirali s tedanjo vladno stranko JRKD oziroma z JNS, namreč naši socialisti.

Vedeli smo, da ta zmešana družba slovenske »ljudske fronte« ne bo dolgo obstajala. Politična svoboda, ki jo je dovolila vlada dr. Stojadinovića in dr. Korošca po padcu Jevtiča, jim je sicer omogočila, da se sestanejo in posvetojujejo, toda njihova stvar je bila, da si napravijo skupen program. Tega pa gospodje iz naše domače »združene opozicije« niso zmogli. Prvič so bili tukaj socialisti, ki so pristali druge internacionale in ki nočejo priznati niti slovenskega naroda, niti slovenskega jezika. So morda edina politična skupina v Jugoslaviji, ki jasno in odkrito priznava unitaristični in centralistični princip »jugoslovenstva«. To se je izkazalo ob proslavi majniške deklaracije, ko je socialistično glasilo pisalo, da imajo oni že starejšo »tivoljsko resolucijo«. Z druge strani pa dobro vemo, da je »socialist« Ivan Cankar v veži hotela Tivola bridko jokal, ko je slišal, da njegovi tovariši s to resolucijo zanikujejo obstoj slovenskega naroda in jezika. Sicer pa socialisti danes v Sloveniji nimajo mnogo pristavev. Tistih 1000 nemarkističnih delavcev po Stajerskem, ki so včasih tvorili glavni kader socialno-demokratske stranke in ki so v nekem ugodnem volilnem letu pomagali izvoliti g. Petejana za narodnega poslanca, ti so že izgubljeni na svojih tajnih sestankih z drugimi znaki. Vsi drugi marksistični delavci pa so iz socialistične stranke v srcu že davno prestopili v še bolj ekstremne marksistični tabor.

Drugi priveske »ljudske fronte«, to so komunisti, so bili bolj pametni in jugoslovenskega unitarizma niso sprejeli v svoj program. Ker nimajo organizirane skupine, podpirajo pač vse, kar je proti sedanjim vladnim in vladnim stranki.

Se tri ali štiri skupine so pomagale ustvariti slovensko »ljudsko fronto«, to so pristali dr. Mačka (bivši pučevci) in nekateri samostojni demokrati, ki niso vstopili v JNS (skupina okoli dr. Kukovca). Vsa ta neenotna zmes je sedaj klavarno razpadla. Dr. Kukovec je pisal ostro pismo socialistom, v katerem zahteva, naj se odpovedo svojemu unitarističnemu programu, socialisti so zahtevali od mačkovev, naj prenehajo z organiziranjem posebnih »slovenskih delavskih skupin«, pa tudi med mačkovi in dr. Kukovcem so nastala nasprotja, kar je pokazala zadnja nedelja, ko so imeli mačkovi z dr. Doboviškom na čelu poseben sestanek, dr. Kukovec pa poseben. Dr. Kukovec je s svojimi redkimi pristoi in s svojim glasilom »Neodvisnost« sploh izločen iz vrst slovenskih mačkovev. Komunisti, ki niso prav za prav nikjer oficijelno zastopani, imajo pa po vseh teh skupinah svoje ljudi, seveda iz »ljudske fronte« ne morejo izstopiti, ker oficijelno v njej nikdar niso!

Zemunska vremenska napoved. Pretežno jasno, nagnjenje k nevihtam s ploho. Toplota brez posebne spremembe.

Zagrebska vremenska napoved: Najbrže bo bolj oblačno, nekoliko hladnejše in nestanovitno vreme.

Dunajska vremenska napoved: Jutri popoldne zopet hude motnje z nevihtami in deževjem, splošno značaj vremena je nestalen pod vplivom zapadnega vala.

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 9. jul. m. Na današnji seji skupščine se je nadaljevala in zaključila načelna razprava o zakonskem osnutku o prekrških. Predsednik Čirić je odgovoril na kratka vprašanja, ki so mu jih včeraj postavili poslanci, v katerih sprašujejo, če bo pri molitvah za patriarha Varnavo zastopana tudi skupščina. Predsednik, ki včeraj ni mogel odgovoriti na to vprašanje, je dejal, da je danes sam zastopal skupščino. Poslanec vladne večine Ivan Blažić je nato zavrnil kritike skupščinske opozicije o zakonskem osnutku o prekrških. Nato je Aleksander Kuzmanović, generalni inšpektor notranje ministrstva podrobno analiziral najvažnejša določila zakonskega osnutka o prekrških in zavrnil posamezne kritike. Nato je predsednik Čirić odredil glasovanje. Zakon je bil sprejet v načelu s 149 proti 83 glasovom. Po glasovanju je odredil predsednik polurni odmor, da bo medtem odbor proučil nekoliko sprememb posameznih členov tega zakona. Ker odbor v tem času ni dokončal svojega dela, je predsednik sejo zaključil in sklical prihodnjo sejo za jutri. Na dnevnem redu je podrobna razprava o zakonskem osnutku o prekrških. Druga točka dnevnega reda pa je razprava o zakonskem osnutku o kovanju novega denarja.

Seja senata

Belgrad, 9. julija. m. Današnja seja senata se je pričela dopoldne pod predsedstvom dr. Mažuranića. Pred prehodom na dnevni red je vložil senator Pucelj vprašanje na predsednika senata zaradi resolucije Zupanske zveze, v kateri se trdi, da Pucelj in Kramer ne moreta biti predstavnika Slovencev v senatu, ker je znan način, kako sta bila izvoljena. Citiral je »Slovenec«, ki je to resolucijo objavil. Mažuranić je odgovoril, da te resolucije v »Slovenec« ni bilo. Predsednik je dejal, da se trditve resolucije tičejo senata šele po-

Bolezen patriarha Varnave

Belgrad, 9. julija. m. Zdravstveno stanje patriarha Varnave se je danes nekoliko zboljšalo.

Kmetje - dolžniki plačujejo Slovenci najbolj pridni

Belgrad, 9. julija. m. Po najnovejših podatkih so plačali kmetje dolžniki PAB na račun prve anuite: na področju centrale v Belgradu je plačalo 119.000 dolžnikov 36.990.000 din, na področju podružnice v Zagrebu 60.600 dolžnikov 12.420.000 din, na področju podružnice v Ljubljani 27.700 dolžnikov 10.800.000 din, na področju podružnice v Sarajevu 26.300 dolžnikov 2.808.000 din. V odstotkih: centrala Belgrad 38,34%, Zagreb 38,83%, Ljubljana 52,04, Sarajevo 17%. Vidi se, da so slovenski kmetje dolžniki, kakor povsod, tudi pri PAB najbolj plačni.

Izidi volitev v Kmetijske zbornice

Belgrad, 9. julija. AA. Po dobljenih uradnih poročilih so bile volitve svetovalcev za kmetijske zbornice v osmih banovinah. Po strankah so dale te volitve te rezultate: JRZ 188, HSS 79, združena opozicija 13, neopredeljeni 6, SDS 3, KDK 2, zemljoradniki 3, borbaši 1 in narodno kmetško gibanje 1.

Volitev še ni bilo v vardarski banovini, kjer so jih iz tehničnih razlogov odgodili na 29. avgust t. l. Iz formalnih vzrokov pa ni bilo volitev in bodo pozneje v kovinskem erezu (dunavska banovina), v fajniškem erezu v drinski banovini in v štirih arezih drinske banovine.

Neurja po Hrvatskem cele vasi opustošene

Zagreb, 9. julija. b. Preteklo noč je bilo silno neurje na zapadnem Hrvatskem, posebno v Hrvatskem Zagorju. V Donji Bistri je bila prava katastrofa, ker so se utrgali oblaki in radi strahovite toče. Cela vrsta vasi je popolnoma opustošena. Narasla voda je odnesla mlin Petra Severa s tako naglico, da se mlinar in njegovi hčerki Jana in Kata niso mogli več rešiti. Tudi v vasi Jablanovec je voda porušila mlin. V vseh tamošnjih krajih

so uničene njive in vinogradi. Od koruze so ostala gola stebila. Škoda se zaenkrat še ne more oceniti, smatra se pa, da znaša več milijonov dinarjev. Banska uprava je bila o tem obveščena in bo poslala posebno komisijo v te kraje.

Kolesarske tekme v Bolgariji

Sofija, 9. jul. m. Prva etapa mednarodnih kolesarskih tekem Sofija-Varna, ki se je pričela včeraj ob 9 zjutraj, se je končala z zmago jugoslovanske ekipe. Prvi je prišel Jugoslovijan Grgec 6:23,6, drugi je bil Bolgar Georgijev 6:24,3. Nato so se vrstili jugoslovanski in bolgarski tekmovalci. Zadnji so prišli Rumuni. Do Plevne so vodili Bolgari, in sicer z Nikolovim na čelu, nato pa so se jim pokvarila kolesa in zmagali so Jugoslovani.

Spor med poljsko vlado in krakovskim nadškopolom še ni poravnal

Varšava, 9. julija. AA. (Pat). Vlada je izdala tole uradno poročilo:

Takoj ko je poljska vlada izvedela namero krakovskega nadškofa, da se prenese truplo pokojnega maršala Piłsudskega in da je nadškof odgovoril negativno na pismo predsednika republike o tej stvari, je poljski odpravnik poslov pri Vatikanu dne 24. junija posredoval pri sveti stolici in jo opozoril na nedopustno dejanje krakovskega nadškofa ter izrekel prepovedanje, da bo sveta stolica našla sredstva, da da zadostenje poljskemu državnemu poglavarju in čustvu poljskega naroda. Apostolski nuncij je pokazal veliko razumevanje za važnost in resnost tega problema, in je sporazumno z zunanjim ministrom Beckom skušal najti možnost za ureditev tega incidenta. Na nesrečo se pa upanje, ki ga kaže pismo krakovskega nadškofa, ki ga je dobil 8. julija predsednik republike od zastopstva krakovskega kapitla za likvidacijo tega incidenta, ni izpolnilo, tako da je po nalogu predsednika republike moral šef civilne pisarne izjaviti omenjeni delegaciji tole:

Ker je krakovski nadškof odklonil željo predsednika republike, navedeno v pismu 22. junija, je predsednik republike izročil zadevo vladi v ureditev. V pismu krakovskega nadškofa z dne 8. julija, predsednik republike ni razumel nagibov, ki so narekovali nadškofovo stališče. Sprito lega ima zdaj to stvar poljska vlada v rokah in ga bo uredila po potih, ki se ji bodo zdeli primerna.

Drobne novice

Koledar

Sobota, 10. julija: Amalija, devica; Veronika Jul., devica.

Osebnosti

— Odvetnik g. Franc Bajlec je vpisan v imenik odvetnikov s sedežem v Murski Soboti.

Danes in vsako soboto

KONCERT vojaške godbe na vrtu hotela **UNION**

Jutri in vsako nedeljo

KONCERT vojaške godbe na vrtu hotela **'BELLEVUE'**

— Pevska zveza pri pogrebu nadškofa dr. Jegliča. V žalnem sprevodu za pokojnim nadškofom dr. Jegličem je bila, kar je umavno samo ob sebi, tudi Pevska zveza časno zastopana s predeednikom g. Vinkom Lavričem na čelu ter s pevovodji in pevci zborov, vključenih v Pevski zvezi.

— Ameriški slovenski častniki in drugi kulturni delavci, ki smo jih povabili k sodelovanju pri pripravah za razstavo slovenskega novinarstva, so se že odzvali in nam poslali nekaj gradiva z obljubo, da nam pošljejo več, vendar pa prosimo tudi še druge, da nam čimprej pošljejo nujno potrebne podatke in predmete. Pripravljalni odbor razstave slovenskega novinarstva, Ljubljana, Velesejem.

— Postanek brzih vlakov v Rimskih Toplicah. Za časa glavne sezone, to je od 10. julija do vključno 15. septembra imajo v Rimskih Toplicah postanek vsi brzi vlaki. Iz Rimskih Toplic odhajajo v navedeni dobi brzi vlaki proti Zidanemu mostu ob 4.30 in ob 15.38; proti Mariboru pa ob 1.25 in ob 14.36.

— Dijakom zavoda sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano, predvsem tistim, ki se mislite udeležiti blagoslovitve Počitniškega doma v Bohinju. Blagoslovitev bo v ponedeljek 12. t. m. ob 10. uri. Iz zavoda odpotujemo v nedeljo z opoldanskim vlakom. Kdor se želi okoristiti z ugodnostjo četrtinske vožnje, naj se oglasi najkasneje do pol 11. v zavodu. Pevci pazite, da pridete že v nedeljo popoldne v Počitniški dom. Zvečer uvodna slovesnost ob stražnem ognju. Za hrano in prenočevanje poskrbljeno. Pridite!

Bolečine solnčnih opeklin Vam odvzame Tschamba Pii. koža porjavi in se ne lušči.

Drogerija Gregorič dr. z o. z. Ljubljana, Prešernova ul. 5.

— Slovenec v Španiji. V znani bitki pri Guadalajari pri Madridu, v kateri so zmagali italijanski prostovoljci in ki je bila zelo huda, ker je zmagovalce same stala okoli 500 mrtvih in 2000 ranjenih, se je odlikoval tudi Karel Metelko s Krasa, ki je v španski tujski legiji, takozvanem »Tercio«, kapitan. Metelko popisuje svoje dogodivščine v tržaškem »Piccolu«.

— Uspeh dveh slovenskih solnikov. Jugoslovansko učiteljsko združenje v Belgradu je razpisalo za izdelavo novega modernega projekta učnih načrtov za ljudske šole natečaj z lepimi nagradami. Izmed predloženih načrtov je bil izbran koncentracijski načrt letnih delovnih enot za ljudske šole, ki je edini dosegel nagrado 3000 dinarjev. Novi učni načrt, ki bo predložen prosvetnemu svetu v ministrstvu prosvete, je svojevrstni poizkus, kako urediti šolstvo v agrarni državi, da bo odgovarjalo duhu časa. — Pri odpiranju kuvert pred nekaj dnevi je bilo ugotovljeno, da sta predlagatelja Slovenca: Franc Ernest, učitelj v Studencih pri Mariboru in Dolgan Jože, šolski upravitelj v Planini pri Rakeku. Oba sta znana pedagoška pisatelja, prvi je izdal pred mesecem obširno knjigo »Osnove strnjene šolskega dela« pri Slovenski šolski matici v Ljubljani. S tem uspehom slovenskih solnikov je ponovno dokazano, da je izvedba šolske reforme pri nas v najlepšem razmahu, kar bo moralasčasoma upoštevati tudi višja šolska oblast.

— V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otokom jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. »Franz-Josefova« voda mlo deluje in zanesljivo olajša, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovito.

Ogl. rog. S. br. 30474/35.

— Železobetonski most čez Mirno. 3. julija je bila II. licitacija za zgradbo železobetonskega mostu čez Mirno na železniški dovozni cesti k postaji Jelovec na novi progi št. Janž-Sevnica. Gradbena dela za most so bila preračunana na 650.000 din in je izlicitiralo gradilec mostu gradbeno podjetje »Probruda d. o. z.« iz Ljubljane, ki je prevzelo gradbena dela za 649.300 din. Namestnik bana, podban g. dr. Stanko Majcen, je te dni licitacijo potrdil in bo podjetje v najkrajšem času začelo gradbena dela. Most bo imel železobetonski lok z 31 m razpetine, cestišče samo pa bo viselo na nosilcih, ki bodo pritrjeni na lok.

— Končni izpiti na Legatovem trgovskem tečaju v Mariboru. H končnem izpitu je bilo pripuščenih vseh 52 učencev in učenk. Javili se niso štirje zaradi bolezni. Pismeni izpiti so bili od 13. do 18. junija, ustni od 19. do 25. junija pod predsedstvom ravnatelja in lastnika zavoda g. Ant. Rud. Legata. Uspeh izpiztov je sledeči: 3 učenke imajo odlični uspeh in sicer Bayčer Josipina (Maribor), Kramberger Jelica (Sv. Lenart v Slov. gor.) in Tomšič Vanda (Maribor), 21 učencev in učenek je položilo izpit a prav dobrim uspehom: Benčik Irena (Beltinci), Breznik Gabriella (Ruše), Feiertag Julijana (Maribor), Gradisnik Jožefa (Pobrežje), Haas Anton (Maribor), Jurman Doroteja (Maribor), Kerrien Olga (Marenberg), Kmetič Matilda (Pobrežje), Kodrič Hipolita (Fram), Kuhar Olga (Maribor), Maltz Viktor (Zgornji Cmurek), Peitler Sidonja, Sakuda Miroslava, Slokan Valerija, Seter Mara, Vengust Maksimiljan in Vrabl Miroslava (Maribor), Zamparutti Marijeta (Celje), Job Justina, Pošćić Dragica in Musek Edit (Maribor), 22 učencev in učenke položilo izpit z dobrim uspehom: Babič Draga, Bauman Angela in Berkšič Gertrud (Maribor), Cas Ivan (Misljinje), Dvorski Gabriella, Erber Avgust in Frankovič Ludvik (Maribor), Gabrovšek Helena (Kresnice), Hadner Albina (Gornja Radgona), Humar Nada, Jančar Ivanka (Maribor),

Kobal Ivana (Pobrežje), Komel Slava (Krčevina), Kukovič Jožefa (Rajhenburg), Maček Friderika, Maver Aleksander, Poterč Ljudmila, Rober Josipina, Stupan Alojzija, Vauptić Stanislav, Vouk Alojz, vsi iz Maribora; Vrbnjak Elizabeta (Mala Nedelja). Z zadostnim uspehom Košak Oto (Maribor) in Orešič Ivanka (Rače).

— Requiem za srednji glas in orgle zložil dr. Franc Kimovec, II. izdaja. Cena partituri je 14 din. glasovom po 4 din. Lep in praktični requiem, ki je bil že več let razprodan, je na mnoga povpraševanje od strani naših cerkvenih pevovodij zopet izšel v drugi izdaji. Poje ga lahko en sam pevec, ali pa cel zbor enoglasno menajajo glasove, kakor je onateno v partituri in glasovih. Tak način izvajanja bo imel popola uspeh in učinek. Skladba ne bo nudila težko tako organistu, kakor pevcom. V prodaji ga ima Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

— Javna borza dela v Ljubljani išče naslednje delavce: 1 čevljarja, 1 kovača, 1 ključavničarja, 3 hlapce, 1 tkalskega podmojstra, 3 mizarje, 1 raznašalca kruha, 2 pekovaška pomočnika, 1 žagarja, 4 delavce za lesene klince (za čevljarje).

— Telefonski promet. Ministrstvo pošte, telegrafa in telefona je dovolilo, da se odpravi telefonski promet na progi Slatina Radenci — Leoben in Linz. Pristopnina je za trinitutni pogovor z Leobenom 2.70 zl. fr. in z Linzem 3.90 zl. fr. — Dalje so dovoljene nove mednarodne tel. relacije med našo državo in Sirijo in Belgijo. Podrobne doleže so objavljene v prilogi Službenih novin stran 1083. — Za telefonske pogovore z Avstrijo se plačuje od 1. julija t. l. v času od 8—9, 12—14 in 18—19 enkratna taksa in ne več dvojna, kakor je bilo sivočasno določeno.

— Turistični avtobusni izleti v Opatijo-Sušak za Din 70. Informacije Putnik, Gajeva 3, tel. 24-72.

— Pri saprtju motajah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Trnovski prosvetni labor

Dravi se snidemo. Dravi začnemo s prisotnostjo pri slavnostni gledališki predstavi naš veliki dan. Dravi ob »Zlatorogu« veselemu poletu naše mladine zavrkamo. Dravi začnemo praznik naše ljubljanske slovenske katoliške družine.

A jutri? V radostnem koraku ob jubilejnem sprevodu nas bodo prevzela čustva, da smo eno. Jutri bomo s laborom v Trnovem izgovorili prisego Cerkev, domovini, naši veliki Jugoslaviji. Jutri ne bo nihče manjkal, ki z nami zna peti in vriskati in se veseliti. Jutri je naše radosti in vne me prelepi dan!

Dravi ob osmih podoknica botroma gospej Zori Curkovi in mestnemu županu dr. Juriju Adlešču na Emsonski cesti. Poje slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« s spremljevalnim fanfare.

Dravi ob pol devetih slavnostna predstava pod milim nebom. Na nalašje za to priliko zgrajenem velikem odru uprizorijo naši vrli Trnovčani Abramovo peldejsko igro s petjem in godbo »Zlatorog«. Ali že imate vstopnico? Ne odlašajte do večera! Blagajna je v trnovskem prosvetnem domu ves dan odprta.

V slučaju dežja v soboto zvečer, se igra »Zlatorog« preloži na soboto, 17. julija, nedeljski spored pa se vrši v vsakem vremenu.

Jutri zjutraj! Ob osmih se začnemo zbirati v Cigaletovi in Pražakovi ulici za sprevod. Nato pa bo ves dan posvečen z vsem našim čustvovanjem in z vso našo ljubeznijo le eni misli: da Jegličovo oporočo zvesto izpolnimo!

Ljubljana

1 Slovesno sv. mašo-zadušnico za nadškofom dr. A. B. Jegličem je večeraj zjutraj ob 7 opravil v stolnici sv. Nikolaja prevz. g. škof dr. Gregorij Rožman ob asistenci gg. stolnih kanonikov. Stolnica je bila skoraj polna častilcev blagopokojnega nadškofa. Med drugimi smo opazili divizijskega poveljnika g. generala Lazarja Toniča, mestnega župana g. dr. Adlešiča, člana mestnega sveta g. prof. Karla Dermastija, ravnatelja magistratnih uradov g. Jančigaja in več višjih magistratnih uradnikov.

1 Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob 4.15 zjutraj.

1 Nova maša pri frančiškanih. V nedeljo, dne 11. julija ob 9 dopoldne bo daroval svojo prvo sv. mašo g. p. Engelhard Stucin iz Ljubljane. Priglad mu bo g. p. dr. Gvido Rant.

1 »Ljubljana« — moški zbor, ima danes ob 7 zvečer pevsko vajo. Udeležba nujna!

1 Dekliškim krožkom, članom Dekl. prosv. okrožja Ljubljana! Vabimo vsa dekleta teh krožkov, da se polnoštevilno udeležijo trnovskega prosvetnega labora. Za sprevod v nedeljo dopoldne je zbirališče v Pražakovi ulici, tik za ediščem. Članice, ki imajo narodne noše se udeležijo sprevoda v posebnih skupinah, ostale v civilu pa se uvrste v sprevod takoj za okrožnim odborom. Dekleta, pokazimo se polnoštevilno udeležbo, da znamo ceniti kulturno delo, ki ga že 30 let vrši v Ljubljani prosvetno društvo Trnovci! — Okrožni odbor.

1 Frančiškanska prosveta sporoča vsem svojim članom in članicam, da se zbiramo v nedeljo, dne 11. t. m. ob trihletni na 8 zjutraj v frančiškanski pasazi, odkoder odkorakamo skupno na glavno zbirališče v Pražakovi ulici ter se nato udeležimo jubilejnega sprevoda Trnovske prosvete. Naši člani dobe znake pred sprevodom v frančiškanski pasazi. Znaki so hkrati kot vstopnica k vsem prireditvam Trnovske proslave. Ponovno vjdno prosimo, da se vse naše članstvo z vso gotovostjo polnoštevilno udeleži sprevoda v nedeljo zjutraj ter se pri tem ravna po naši okrožnici, katero smo pretekli teden dostavili vsem članom.

1 Prijatelji doline Trnate si bodo dravi ob uprizoritvi Abramovega »Zlatoroga« v Trnovem priklicali v spomin vse lepe in globoke vtise, polne romantike, ki so jih doživeli, ko so pohajali po tej čudoviti domovini trentarskega študenta. Na to prireditvev opozarjamo zlasti vse prijatelje poeta triglavskih strnin. Katoliške primorske rojake opozarjamo tudi na novomašno slovesnost na Rakovniku, kjer bosta jutri, v nedeljo ob pol 10 darovala svojo prvo daritev gg. brata Stanko in Vlado Rebek, tržaška Slovenca.

1 Kat. društvo rokodelskih pomočnikov vabi vse svoje člane, da se udeležijo pogreba blagopokojnega veleindustrijalca g. Karla Polaka, nepozabnega plemenitega dobrotnika delavskih društev in očetovskega gospodarja mnogim našim članom. Pogreb bo danes ob štirih popoldne ob hiše žalosti. Tyrševa ul. 23, na pokopališču k Sv. Križu. Zbirališče za naše društvo je ob pol štirih v Rokodelskem domu. Prebлага pokojnika priporočamo v molitve in v blažen opomin.

1 Zadnji dan umetnostne razstave v Jakopičevem paviljonu bo nepreklicno v nedeljo 11. t. m. Ker pogrešamo dosti med obiskovalci še dokaj

umetnosti naklonjenih, upamo, da vsaj zadnji dan počaste to prireditvev.

1 Zdravstveno čevljarjev v Ljubljani vabi gg. člane, da se polnoštevilno udeležijo pogreba dolgoletnega člana in člana uprave gosp. Ermana Ivana, ki bo v nedeljo, dne 11. t. m. ob 16 izpred mrtvašnice splošne bolnišnice. — Uprava.

1 Kopališče na Ljubljanski prenovljeno. — Za ljubitelje športa so na razpolago čolni, ping-pong, woley-ball, balincaje. Točijo se prvovrstna vina. Na razpolago topla in mrzla jedila. Se pripróča J. Sedej.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marji trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska c. 4 in mr. Bohinec ded., Rimska c. 31.

Tri prometne nesreče

Ljubljana, 9. julija.

Danes popoldne so se v Ljubljani pripetile tri hude nesreče, od katerih bosta dve najbrže zahtevali smrtne žrtve.

V tovarni »Kupertac« se je ob četrti na 4 ponesrečil 46letni uradnik Franz Franjo, strojni tehnik. Padel je v tovarni z dvigala tako nesrečno, da si je pretrgal možgane in dobil hude notranje poškodbe. Obležal je na tleh nezavesten ter mu je iz ušes in nosa lila kri. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico. Franzovo stanje je brezupno.

Huda nesreča se je pripetila danes malo pred 5 popoldne v Šiški pri Keršičevi restavraciji. Po cestni so je peljal neki kolesar, za njim pa je privozil tramvaj. Kolesar se je hotel umakniti tramvaju, toda kolo se je zarilo v tramvajске tračnice, tako da kolesar ni mogel v stran. Voznik tramvaja, ki je računal, da bo kolesar še o pravem času šel e tira, tudi ni mogel v zadnjem trenutku ustaviti voza. Voz je kolesarja butnil na tla, tako da je ta obležal nezavesten. Poklican je bil reševalni avto, ki je ponesrečenca pripeljal v bolnišnico. Do večera se ponesrečenec še ni zavedel. Njegovo ime je Franc Avbelj, ter je po poklicu šofer. Drugi podatki še manjkajo.

Tretja prometna nesreča se je popoldne pripetila v Dravljah, kjer je neki osebni avtomobil povozil kolesarja. Kolesar je k sreči dobil le lažje poškodbe.

Maribor

m Pontifikalni requiem za pokojnega vladiko nadškofa dr. Antona B. Jegliča je bil večeraj zjutraj v mariborski stolni in mestni župni cerkvi. Zalnó sv. opravilo in molitve ob katafalki, ki je bil postavljen v cerkvi, je opravil prevzvišeni lavantinski vladika dr. Ivan Tomažič ob asistenci kanonikov. Zalnim svečanostim je prisostvovalo izredno veliko ljudí.

m Združenje obrtnikov za mariborsko okolico je te dni stavilo zlati jubilej svojega obetaja. Skupščino je vodil predsednik, Joško Šabeder, ki je predlagal, da se izvolita oba najstarejša člana združenja, in sicer Anton Štanc iz Ruš in Kotočenko Nikolaj iz Selnic ob Dravi, za častna člana. Podal je tudi sliko zgodovinskega razvoja te najstarejše okoliške obrtniške organizacije. Proslave so se udeležili številni odlični gostje, med njimi obrtnozdružni inšpektor Založnik in zborniška svetnika Soje in Bureš in drugi.

m DKA. Jutri, v nedeljo, 11. julija, imamo svojo redno duhovno obnovno, kakor po navadi. Ob pol osmih v frančiškanski kapelici recitirana eveta maša s skupnim sv. obhajilom. Po sv. maši zajutrk v »Domu« in nato sestanek.

m Kupčija med državo in občino je perfektna. Sedaj je končno postala perfektna pogodba med občino in erarjem o prodaji vojašnice in nakupu carinskih skladišč. Pogodba je sedaj zabeležena v zemljiški knjigi. Skladišče je občina kupila za 1.700.000 din, vojašnice pa je prodala za 2.100.000 dinarjev.

m Obnavljanje tovarniške skupnosti. Maturantje mariborske klasične gimnazije iz leta 1901 so lani ob priliki 35letnice svoje maturo sklenili, da se zberejo vsako leto na sestanek. Letos so se zbrali v sredo zvečer v Mariboru, v četrtici na so napravili izlet v idealno ležeči penzion Lobnica na Pohorju, kjer so obiskali svojega tovariša profesorja dr. Jeharta. Sestanka se je udeležilo 11 tovarišev, med njimi pet duhovnikov. Ostali, ki so bili zadržani, so poslali pismene pozdrave.

m Podtaknjen ogenj. V Kanjiži je zgorela viničarija posestnika Jožefa Murščaka. Škoda znaša 10.000 din. Požar je bil najbrže podtaknjen.

m Obe roki si je zlomil. Huda nesreča je zadela malega 10letnega železničarjevega sinčka Ferdinanda Sulca, ki stanuje v Pristanški ulici. Na obrežju Drave je fantek splezal na kostonj, da bi privezal na vojo vrvc za gugalnico. Vaja pa se je utrgala ter si je fantek pri padcu zlomil obe roki v zapestju.

m Mladina na begu. Nemanó kam je pobegnil od doma 15letni Božo Kavčič, sin vdove upokojenega vojaškega narednika na Vojašniškem trgu 2. Fant se še do danes ni vrnil. — Iz Zgornjega Dupleka 96 je pobegnil 17letni Kuster Franc ter ga tudi ni več nazaj domov. Fant je močno poslave, sivih oči, okroglega obraza, kostonjevih las, oblečen v rjave raztrgane hlače in razoglav.

m Med citranjem so treščili z avtomobilom v hišo. V noči od četrtika na petek je prebudil okrog okrog tretje ure ljudi na križišču Ruske in Frankopanske ceste strahovit ropot, stanovalci v gostilni »Zlati zvonec« na Ruski cesti 6 pa so vsi preplašeni planili pokonci, ker se je vsa hiša stresla, kakor ob hudem potresu. Vzrok pa ni bil potres, temveč avtomobil, ki je pridrvel po Frankopanski cesti ter z vso silo treščil v gostilno. V avtomobilu so bili trije mornariški podčastniki v civilu, ki so precej poškodovani. Sofiral je neki avtoizvozeček, ki je bil vinjen. Poleg mornarjev je bil v avtomobilu še eden, ki je mod vožnjo igral na citre ter je s citranjem prenehal šele, ko so treščili ob zid. Policija je aretirala vseh pet ter jih žez noč obdržala v zaporu, ker ni imel nobeden pri sebi legitimacije.

Jesenice

Crna zastava na Triglavu. Ob smrti slovenskega vladike dr. Bonaventura Jegliča je zaplapolala črna zastava tudi na najvišji točki slovenske zemlje — na Triglavu. Zastavo sta nesla na vrh člana blejskega fantoveškega odseka.

Kakšna vzgoja je to. Ob smrti velikega Slovenca, Jugoslavana in cerkvenega kneza dr. Jegliča so jesenčani domala z vseh hiš razobesili žalne zastave. Izjeme so bile le nekatere hiše, katere smo si prav dobro zapomnili. Omalovaževanje v takih primerih ni več opravičljivo, saj gre tu za pijeeto do največjega Slovenca in cerkvenega kneza. Na ta način so dotični še pokazali, da nočejo s slovenskim ljudstvom imeti nobenih zvez. Prav! Vse graje vreden pa je slučaj, ki je neka hiša razobesila črno zastavo, pa so prišli nad stanovalca, ki je zastavo izrobil, ostali stanovalci, nahnjekani menda od neke skupine, ter zahtevali, da se zastava umakne. Isto se je ponovilo, tudi takoj po pogrebu vladike. Naša dolžnost je, da take pokvarjene slučaje izkoreninimo iz našega mesta.

Celje

c Glasbena vest. Pred državno izpraševalno komisijo konservatorija v Gradcu je te dni opravljal izpit iz glasovirja naša priznana pianistka ga. Mirca Sancinova. Čestitamo!

c Nerodno srečanje na stražnici v Celju. V petek 9. julija je prijel stražnik na Glavnem trgu Franceta K. iz Boštanj pri Krškem, 32-letnega krojaškega pomočnika. Fantovo obnašanje se mu je zdelo namreč silno sumljivo, zato ga je odpeljal na stražnico. Kmalu za tem prišla na stražnico v Celje Vrečer Franc in Miha, doma iz Sv. Lovrenca pri Storah in povedala, da je nekdo v četrtek 8. julija dopoldne med 10. in 11. uro v času njune odnósnosti vlomil v stanovanje in odnesel Francetu novo obleko, precej perila, 1 zlat prstan in 400 din gotovine; bratu Mihaelu je zmanjkala obleka, precej perila in zapetna ura. V isti hiši je ukradel neznanec tudi Guzaj Jožefi srebrno zapestno uro, Guzaj Blažu pa srebrno uro in še razne druge predmete. V skupni vrednosti je odnesel za 4275 din. Ko sta brata Vrečer pripovedovala stražnikom tatvino, je ušel pogled Francetov na aretiranega Franceta K. in takoj uvidel, da ima prav ta njegovo ukradeno obleko na sebi, kar je svedela takoj povedal tudi stražnikom. Franc K. je moral hočeš nočeš priznati vlom in tatvino, nato pa sleči ukradeno perilo in obleko. Povedal je, da je nekaj ukradenih predmetov zastavil, denar pa zapil. V aretirancu so spoznali celjski stražniki že starega tatu, ki je radi svojih tatvin predsedel že 10 let ječe v Mariboru.

c »Maks v skripih«, veseligró v treh dejanjih bo vpriporil dramatski odsek Prostovoljne gasilske čete Babno pri Celju v nedeljo ob 4 popoldne v prostorih gostilne Janič na Babnem. Vprijoritvev bo ob vsakem vremenu.

c Kino Metropol. Danes ob 16.15, 18.15, 20.30 »CARICIN LJUBIMEC«.

Calderonov »Veliki oder sveta« v Kamniku

Lani smo imeli priliko gledati pretresljiv Hoffmannstolov misterij »Slehernik«. Ta igra je vse gledalce silno prevzela radi vzvišene misli in globine ideje. Letos se nam pa bo nudila izredna prilika videti še nekaj lepšega. V Kamniku se bo na samostanskem dvorišču dne 10. in 11. julija ob 8. uri zvečer odigral veliki slavnostni misterij Don Calderona dela Barco »Veliki oder sveta«. V dobi tolikih plitvih in plehkih igr, je prav, da vidimo nekaj globokega, pravo katoliško in evharistično predstavo, veliko izpoved katoliške miselnosti. In to nam naš veliki misterij v resnici podaja. Bog Oče si izbere kot ravnatelj gledališča vloge in igralce ter vsakemu odkáže svoj vlogó. Sam je pa obenem gledalec in kritik. Vsakemu obljubi, da ga bo povabil na večerjo, če bo dobro igral. Tako nastopijo na odru kralj, kmet, krasotica, berač, bogataš in bogatin. Vsem pa pove od Boga nastavljen šepetalec ob pravem času, kako mora igrati. Nekateri ga poslušajo, nekateri ne, kot je pač tudi na resničnem odru sveta. Dobri igralci so povabljeni na večerjo k Stvarniku, bogataš pa, ki ni dobro igral, je pogubljen.

Originalnost igre, nov prostor za igranje, veliki, trodelni oder, okrog 100 oseb sodelujočih in njihova skrbna priprava, vse obeta, da bo ta igra zares veličastna in vredna obilnega obiska. Zato v soboto dne 10. in v nedeljo dne 11. julija vsi k slavnostnemu misteriju: »Veliki oder sveta« v Kamniku.

Kongres

Slaviae Catholicae v Ljubljani

Hej Slovani, naša reč slovenska živo klije... bo zapel slovenski katoliški narod v dneh 19. julija do 22. julija v slovenski prestolnici, lepi beli Ljubljani. Zbrali se bodo zastopniki čeških, slovaških, poljskih, ukrajinskih in hrvatskih katoliških društev na svetovnem kongresu Slaviae Catholicae, zveze slovenskih katoliških akademikov in starešin. Zbrali se bodo letos na zasedanju v Sloveniji, da bodo z nami vred še tesneje povezali in izmenjali svoja mišljenja in prepričanja. Slovani smo in katoličani, to dvoje zadostuje, da nas druží iskrena vez, polomei smo starih Slovanov, razcepjeni smo po jeziku, med nami so začrtane državne meje, ki nas ločijo, a druží nas isti Bog, ista Cerkev, isti nauki in naše središče je Rim. Ne zadostuje, da posamezniki v svojem narodu vodijo debate, sodobne aktualne probleme, treba je, da svoje misli povemo vsem, da vedno in povsod poudarimo svoje katoličanstvo in slovanstvo. In to v glavnem je namen kongresa Slaviae Catholicae, da vsak narod pokaže svoje mišljenje. Namen kongresa je, da bližje spoznamo kulturne vrednote nas vseh slovenskih narodnosti.

Kongres traja tri dni, en dan je posvečen skupnemu izletu k naši veliki Pomočnici in Priprošnici, Mariji Pomagaj na Brezjah. Pa še naš svetovno znani, lepi Bled in Vintgar bomo pokazali našim slovenskim bratom in sestram.

Ker so dane ugodne vozne olajšave na železnicah, zato ne zamudite prilike spoznati svoje slovenske katoliške brate in sestre in pohitite v belo Ljubljano, da jim izkažete s svojo pozornostjo iskreno veselje, da so v naši sredi. Program predavanj in natančna navodila bodo objavljena v dnevnem časopisju.

Smarje pri Jelšah

Na prijaznem gričku sv. Roka nad Smarjem pri Jelšah bomo imeli v nedeljo, 11. julija posebno slovesnost: tretjerredniški tabor za celjsko okrožje. Za pripravo na tabor bodo te dni duhovne vaje. Na preddveč v soboto, 10. julija bodo priredili Franciskovi križarji iz Ljubljane versko igro »Sv. Tarcizij, mučenec presv. Evharistije«. Igra bo vpriporjena na prostem in sicer pred glavnim vhodom v cerkev sv. Roka. Začetek o mraku.

Tabor bo v nedeljo, 11. julija ob 11. Sv. mašo na prostem bo opravil msgr. Vrečer. Med sv. mašo ljudsko petje. Slavnostni govor bo imel gosp. dekan Franc Gomilek od Sv. Benedikta v Slov. Goricah. Po sv. maši govor: Franc Terseglav, urednik iz Ljubljane: »Sv. Frančišek in njegove ideje. Zupan iz Celja Alojzij Mihelič: Tretjerredniški izklesan katoličan. Dijkaz iz Ljubljane: O katoliškem tisku.

Tabor se zaključi popoldne s slovesno procesijo s presv. Rešnjim Telesom.

Poizvedovanja

Najdena je bila zlata zapetna damska urica. Naslov najditelja v upravi »Slovenec«.

Širite katoliško časopisje!

Električno gospodarstvo Slovenije v letu 1936

Po statističnih podatkih, ki jih je zbrala banka uprava, je bilo v letu 1936 v Sloveniji 781 central, ki so proizvajale električni tok. Od teh central je bilo 597 vodnih, 154 kalorističnih in 30 kombiniranih, to je takih, ki imajo tako vodni kakor tudi kalorični pogon. Naslednje podatke podajamo za leto 1936, dočim se podatki v oklepajih nanašajo na leto 1935. Produkcija električnega toka v Sloveniji je znašala 239.652.000 (229 milijonov 561.620) Kwh. Nadalje je bilo iz Avstrije uvoženih 292.414 (220.628) Kwh, iz Savske banovine pa 65.612 (18.000) Kwh. S tokom iz Avstrije so bili lanske leto oskrbovani naslednji krajci ob naši severni meji: Radgona, Apače, St. Ilj in Cmurjek. Produkcija je torej narasla v lanskem letu za okrog 10 milj. Kwh. K temu povečanju produkcije so v glavnem pripomogle naslednje centrale: KID na Jesenicah, ki je proizvajala okrog 3,2 milj. Kwh več kot v letu 1935, rudnik Velenje okrog 2,2 milj. Kwh več, rudnik Mežica okoli 1,2 milj. Kwh več in KDE okoli 1 milj. Kwh več.

Celotna produkcija električnega toka v Sloveniji se razdeli na dve vrsti elektrarn; najprej na tiste, ki prodajajo tok tudi za javno potrošnjo in drugič na tiste, ki ga proizvajajo le zase. Električne centrale, ki dajejo tok tudi za javne potrebe, so producirale 174.954.000 Kwh. Od tega so porabile zase 8.411.000 Kwh, konsumentom v Sloveniji so oddale 128.220.000 Kwh, savski banovini so oddale 8.264.000 Kwh, ostanek pa znašajo izgube v obratih in vodih elektrarn. Elektrarne same za lastno porabo pa so producirale 64.698.000 Kwh, pri čemer so porabile zase 61.582.000 Kwh, ostanek pa znašajo izgube v obratih in vodih.

Od skupnih 240 milj. Kwh (229.800.000), ki jih je Slovenija proizvedla in prejela izven svojih mej, je bilo porabljenih doma 198.212.670 Kwh (185 milj. 292.000). V savski banovini je bilo oddanih 8 milj. 264.000 Kwh (8.256.000), tako da je bilo koristno porabljenih 206.476.000 (193.548.000) Kwh.

Domača poraba je bila razdeljena takole: Za zasebno razsvetljavo je šlo 10.983.465 (10.526.660) Kwh, za javno razsvetljavo je šlo 2.637.475 Kwh (2.414.194), ja pogon je bilo porabljenih 107.216.487 (97.835.000) Kwh, za druge industrijske svrhe (metalurgija itd.) pa 77.475.242 Kwh (74.516.000).

Izmed večjih proizvajalcev električnega toka v Sloveniji moramo omeniti naslednje (v oklepaju proizvodnja za leto 1935):

1. Fala 137.968.490 (139.756.760) Kwh. Najjačji konsumenti elektrarne Fale so bili lani tvornica Ruše, ki je odvzemala 70.337.500 Kwh, nadalje TPD, ki je vzela 24.507.000 Kwh, mesto Maribor z industrijo, ki je vzelo 17.916.000 Kwh in savska banovina, ki je skupaj odvzela 7.354.187 Kwh, kar da e skupni odzvem toka v višini okoli 121 milj. Kwh.
2. KID, Jesenice 27.357.709 (24.163.835) Kwh.
3. Združene papirnice Goričane-Vevče 10 milj. 886.550 (9.041.400) Kwh.
4. Rudnik Velenje 9.702.100 (7.535.700) Kwh. Zase je porabil rudnik Velenje 3.139.000 Kwh, ba-

novinskim elektrarnam pa je oddal ostalo električno energijo 6.563.000 Kwh.

5. KDE v lastnih centralah 7.073.700 (6.075.860) Kwh. Poleg lastne produkcije so banovinske elektrarne nakupile pri rudniku Velenju in drugih elektrarnah 6.930.000 Kwh, tako da so razpolagale z nad 14 milj. Kwh.

6. Česenj, Tacen 5.899.000 (6. milj.) Kwh.
7. Rudnik Mežica 5.772.000 (4.543.360) Kwh.
8. Glanzmann in Gassner, Trzin 5.769.500 Kwh (5.897.000).

9. Majdič, Kranj 4.858.400 (4.516.800) Kwh.
10. TPD, vsi rudniki 2.361.170 (2.570.590) Kwh.
11. Bonač, Duplica 2.296.900 (1.889.900) Kwh.
12. Jugočeska, Kranj 1.693.950 (2.200.600) Kwh.
13. Hutter in drug, Maribor 1.2 milj. (—) Kwh.
14. Tovarna stekla Rogatec 1 milj. 074.600 (500.700) Kwh.

Zgoraj naštetih 14 električnih podjetij, ki imajo 40 električnih central, je proizvedlo 224 milj. Kwh, torej nad 93% vse v Sloveniji proizvedene električne energije, dočim znaša produkcija Fale same nad 57% celotne proizvodnje.

Pri pregledu porabe električnega toka preseca velika številka, ki jo zaznamuje industrija. Ta velikanska številka je lahko razumljiva, če si ogledamo 11 največjih industrij, ki v velikih množinah porabljajo električno energijo. Na prvem mestu je tvornica Ruše, ki je od Fale vzela 70 milj. 337.500 Kwh, koristno pa uporabila 56.754.700 Kwh. Sledi KID na Jesenicah, ki je porabila v svojih obratih 27.357.700 Kwh, nadalje TPD, ki je porabila v vseh rudnikih 26.868.350 Kwh. Združene papirnice Goričane-Vevče so porabile 8.716.200 Kwh, rudnik v Mežici 5.771.900 Kwh, Glanzmann in Gassner v Trzinu 4.615.600 Kwh, Hutter i. dr. v Mariboru 3.930.000 Kwh, rudnik v Velenju 3.138.000 Kwh, tovarna Bonač na Količevem 1.915.500 Kwh, Jugobrana v Kranju 1.726.750 Kwh in Jugočeska v Kranju 1.623.800 Kwh.

Med mesti je po porabi električnega toka na prvem mestu Maribor, ki je s številno industrijo vred porabil 17.916.000 Kwh. Ljubljana je potrošila 8.456.250 Kwh, Celje pa 1.287.200 Kwh. Za preskrbo podeželja z električnim tokom pa skrbijo zlasti banovinske elektrarne, ki so prejele in v lastnih centralah proizvedle skupno nad 14 milj. Kwh, od katerih so oddale 11.513.000 Kwh, dočim je ostanek bil porabljen v lastnih podjetjih in daljinovodih. Če upoštevamo, da je samo 11 zgoraj navedenih industrij podjetij porabilo nad 142 milj. Kwh, kar predstavlja pri 198 milj. Kwh, ki so bili porabljeni v Sloveniji, skoraj 72% potrošne električne energije v Sloveniji, tedaj je popolnoma jasno, da industrija v Sloveniji porabi tri četrtine električne energije, ki se v Sloveniji vsako leto potroši. Ta številka hkrati dokazuje, da igra električno gospodarstvo pri razvoju slovenske industrije nad vse važno vlogo in s tem v gospodarstvu Slovenije samem. (z)

Finance v letu 1937-38

V večernejši številki našega lista smo prinesli podatke, iz katerih je razvidno, da je stanje naših financ bilo koncem proračunskega leta 1936-37 ugodno. Tudi v tekočem letu je položaj ostal ugoden. Po objavljenih podatkih državnih dohodkov in izdatkov v prvih dveh mesecih letošnjega proračunskega leta, to je aprila in maja, so dohodki dosegli 1.702,6 milij. din, kar je 93,6% proračunske vsote. Ker pa so na drugi strani izdatki, vpoštevajo izdatke tudi še neizplačane obveznosti, znašali le 1.350,5 milij. din, kar je 74,2% proračunanih izdatkov, dobimo razliko 352,1 milij. din, ki predstavlja višek dohodkov nad izdatki v prvih dveh mesecih tekočega proračunskega leta. Položaj je toliko ugodnejši, če upoštevamo, da dohodki splošno vedno počasneje dotekejo in je glavni dotok davkov šele v jeseni.

Izmed raznih vrst državnih dohodkov so prinesli več kot pa je bilo proračunano posebni neposredni davki (108,4%), carine (110,4%), poštna hranilnica (121,5%), direkcija pomorskega prometa (106,9%), državne železnice (101,7%). Manj kot pa se je računalo pa so vrgli neposredni davki (83,0%), izredni davki (71,1%), trošarina in takse so le malenkostno zaostale za proračunanimi zneski.

Pri izdatkih, ki so v splošnem znatno zaostajali za proračunanimi zneski, so pa proračun prekoračile, kot običajno, pokojnine (105,3%), potem Državna hipotekarna banka (105,5%), direkcija rečne plošve (106,9%) in rudniki (114,4%).

V primeri z dohodki aprila in maja lanskega

Uredba o izrednem prispevku za čezmerno izkoriščanje javnih cest

Ministrstvo za gradbe je izdelalo načrt uredbe o izrednem cestnem prispevku za čezmerno izkoriščanje državnih in nedržavnih cest. Ta uredba je izdelana na podlagi člena 53. finančnega zakona za leto 1937-38.

Po uredbi je izredni cestni prispevek odškodnina za večje izkoriščanje ceste kakor pa je normalna uporaba.

Oproščeni so plačila izrednega cestnega prispevka posamezniki in njihove družine, če je posamezniku, lastniku prevoznega sredstva, to potrebno za njegovo domačo ali kmetlasko gospodarstvo in če se prevoz vrši z živinsko vprego.

Prispevek plačajo osebe, ki neposredno prevažajo blago kakor tudi osebe v čijem imenu se prevoz vrši, katera s tem neposredno izkoriščajo polta kakor tovarne, mlini, opekarne, podjetja, ki eksploatirajo gozdove, rudnike, izvozniki, trgovci in podjetja za prevoz potnikov in blaga ter podobno.

Poleg gornjih plačajo izredni prispevek vsi tisti, ki uporabljajo tudi nedopustne vozove ali ki s svojo težo kvarijo cesto, ter končno vse tiste fizične in pravne osebe, glede katerih minister za gradbe posebej odloči, da morajo ta prispevek plačati. Prispevka ne plačujejo mali trgovci, mali obrtniki in kmetje za letni prevoz do 52 ton, lastniki avtolaksijev in podobno, ako se s tem preživljajo.

Kulturni obzorjnik

Spominu Antona Bernolaka

Ob 150-letnici slovaškega knjiž. preporoda.

Proti koncu 18. stol. je preko Evrope šel val prosvetljenstva, ki je pri Slovanih zbudil novo življenje. To je doba slovanske renesanse, kulturnega jezikovnega preporoda, ki ga pri nas Slovenih začel je o. Marko Pohlin, glavne zastopnike pa predstavljajo krog književnikov, ki so se zbirali okoli mecenca in duševnega voditelja barona Zoisa: Vodnik, Kumerdej, Linhart, Japelj in drugi. Istočasno kot naše gibanje za spremembo dotedanjega literarnega mrtvila pri Slovaneh je vstalo gibanje tudi med Slovaki, ki je ozko povezano z imenom katol. duhovnika Antona Bernolaka, slovačarja organizatorja in pisatelja.

V znamenju madžarskega sodobnega gesla, da »izven Ogrske ni življenja«, se je začela na Slovaškem huda madžarizacija vsega javnega in zasebnega življenja. Nacionalistični šovinizem komaj prebujajočega se madžarstva je bil na Slovaškem toliko nevarnejši, ker Slovaki sami med seboj niso bili edini, njihovo tedanje kulturno stanje pa niti malo ni objubljalo resnega odpora nabrekli sili mladega madžarstva, za katerim je poleg vsega stal še ves državni aparat. Saj Slovaki tedaj niso imeli niti enotnega književnega jezika. Evangelistični so pisali v češčini, katoličani pa v bolj ali manj poslovačeni mešanici češčine in zapadne slovaščine. Razen molitvenikov in pesmaric ni bilo nobene slovaške knjige. In še v teh redkih knjigah je poleg jezikovne zmede vladal tudi črkopisni nered.

V tem času je pred 150 leti (l. 1787.) izdal mladi 25. letni klerik Anton Bernolak, absoluten bratislavski generalnega semenišča, knjižico v latinskem jeziku pod naslovom »Filološko-kritična razprava o slovaških črkah«. Ta razprava je postavila temelj novemu slovaškemu slovu, osnovo doli, ki jo po njenem utemeljitelju imenujemo Bernolakovo. Nasproti češkemu staremu jeziku, ki

je živel samo po tradiciji iz evangelijske liturgije, in nasproti zmedbi samovoljnih piscev je postavil enotno, urejeno, preprosto pismo. Dal je slovaščini pravopisni sistem. Za osnovo je vzel zapadnoslovaška narečja in uzakoni skupne znake teh narečij za književni jezik. S tem je uredil in uzakoni, kar je več sto let v tisku katol. Slovakov že živel. K razpravi je pridružil kmalu še Ortografijo, pravopisna pravila za šolsko uporabo. Njegovo načelo je bilo isto kot pozneje Karadžičevo pri Srbih: Poslušaj, kako izgovarjaš, in zapiši, kar slišiš.

S tem je bil dan temelj za miren razvoj knjiž. jezika. Bernolak pa je nadaljeval s sistematičnim slovniškim delom in izdal 1790. čez 300 strani obsegaajočo Slovaško slovnico, napisano po vzgledu čeških gramatik. Naslednje leto je izdal še Etimologijo slovaških besed. Te štiri imenovane knjige predstavljajo glavno Bernolakovo delo. Ni bil revolucionar, njegova jezikoslovna izobrazba ni vedno na znanstveni višini, toda napravil je red, odstranil nedoslednosti in s tem postavil temelje novi dobi v slovaškem pismenstvu.

S temi štirimi knjigami je Bernolak neposredno delal za ustalenie tedanje knjiž. slovaščine. Delal pa je že tedaj tudi na velikem slovarju, ki pa je mogel iziti šele po njegovi smrti, l. 1825. — 27. v šestih delih na 5000 straneh. To je doslej največji slovaški slovar, ki bo — po Vilkuovi sodbi v »zgodovini slovaške literature — ostal eden izmed največjih virov slovaške lingvistike, dasi je v njem v marsikaterem oziru preveč snovi, preveč filologiziranja in prizma, ki mu ni odgovarjalo znanje.

Jezikoslovno delo A. Bernolaka tvori lepo smiselno enoto: reformiranju pravopisa v »Razpravo je sledila »Slovnica«, ki je uzakoniла oblikoslovje, obširni »Slovar« pa je prinesel zaklad pisane in žive zapadnoslovaške govorice.

S tem pa Bernolakovo delo še ni izčrpano. Če je hotel, da se njegove misli ostvarijo, je moral pridobiti za to tedaj pišečo ljudi, kulturne delavce. Tako se je res leta 1792. na njegovo pobudo osnovalo v Trnavi »Slovaško znanstveno društvo« z namenom, izdajati in razširjati slovaške knjige.

leta so letos višji za 220 milj. din. Glavno povisjanje je pri železnicih (57 milj.), nato pri carinah (40 milj.) in posebnih davkih (30 milj.).

Izdatki pa so letos skupno za 193,3 milj. din večji kot lanske leto, in sicer odpade 126,5 milj. na vojsko in mornarico, 31,2 milj. na državne dolge in 19 milj. na železnice.

Izvoz surovih kož dovoljen le za svobodne devize. Od 1. aprila t. l. je izvoz surovih kož dovoljen le proti plačilu v svobodnih devizah. Prej pa je bil izvoz surovih kož sploh prepovedan. Sedaj je finančni minister odločil da je izvoz surovih govejih, konjskih, telečjih in svinjskih kož tudi v bodoče mogoč le proti plačilu v svobodnih devizah. Uverjenja za zavarovanje valute za izvoz navedenih kož bo izdajala kot dosedaj Narodna banka.

Nov kontingent za izvoz svinj v Italijo. Dovoljen je nadaljnji kontingent za izvoz svinj v Italijo v vrednosti 2 milj. lir. Dobavo tega kontingenta je dobila tvrdka Fran Kiselj iz Zagreba. Izvoz svinj je že v teku.

Borza

Denar

9. julija 1937.

Angleški funt je ostal na naših borzah nespremenjen in sicer v Ljubljani: 238 denar, v Zagrebu 237,20—238,80 (238) in v Beogradu 237,20—238,80.

Avstrijski šiling je v Ljubljani notiral 8,485—8,595, v Zagrebu 8,46—8,56 (8,51) in v Beogradu 8,486—8,586.

Nemška marka je v Ljubljani narasla na 12,595—12,795, uvrstila se je tudi v Zagrebu na 12,59—12,79 (12,69), ultimo julij je notirala 12,55—12,75 (12,65), 15. in ultimo oktober pa 12,50—12,70 (12,60). Na belgajski borzi pa je marka notirala 12,589—12,789.

Grški boni so v Zagrebu notirali 32,25 blago. Lire 60 na belgajski borzi nudili po 220.— Promet deviz v Zagrebu je znašal din 819,308, v Beogradu pa din 3.110.000.—

Ljubljana, tečaj s primom:

Amsterdam 100 h. gold	2306,16—2410,76
Berlin 100 mark	1747,03—1760,91
Bruselj 100 belg	733,09—738,75
Curich 100 frankov	906,45—1003,52
London 1 funt	215,46—217,52
Newyork 100 dolarjev	4324,75—4361,07
Pariz 100 frankov	168,07—169,51
Praga 100 kron	151,83—152,94
Trst 100 lir	228,44—231,53

Curich. Beograd 10, Pariz 16,885, London 21,625, Newyork 437,125, Bruselj 73,60, Milan 23, Amsterdam 240,30, Berlin 175,40, Dunaj 82,20 (82,20), Stockholm 111,60, Oslo 108,80, Kopenhagen 96,65, Praga 15,25, Varšava 82,95, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,56, Buenos-Aires 132.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% inv. pos. 89—90,50, agrariji 52 do 53, vojna škoda promptna 407—409, begl. obv. 75—76, 8% Bler. pos. 94—95, 7% Bler. pos. 85—86,

7% pos. Drž. hip. banke 99—100, sev. agr. 51—53, Trboveljska 230 den.

Zagreb: Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 89 den., agr. 52—52,25, vojna škoda promptna 407,25—409, begl. obv. 72—72,25 drobni kom., dalm. agr. 75—76 (75,50) 8% Bler. pos. 96—96,50 (96,50), 7% Bler. pos. 85,50—86 (85,50), 7% etab. pos. 87,50 bl. — Delnice: Nar. banka 7150 den., Gutmann 60—70, Trboveljska 230—240, Osiješka liv. 185—200, Osj. sladk. tov. 180—190, Raguzen 365 den., Oceanija 280—300, Jadranska plovdba 375 den.

Belgrad. Državni papirji 7% inv. pos. 87 den. 87,50 zaklj. agr. 52,75 bl., vojna škoda promptna 408,50—409, avg. 408—408,50, sev. agr. 52,25 den., begl. obv. 76,50 den., (76,75 zaklj.) dalm. agrariji 74,50 den., (74,50), 8% Bler. pos. 95,25—96, 7% Bler. pos. 85,50—86, 7% pos. Drž. hip. banke 100 denar, 7% etab. posojilo 87 den. (87,50 zaklj.). — Delnice: Narodna banka 7150 den., Priv. agrarna banka 194—195 drobni kom.

Žitni trg

Novi Sad. — Vse neizpremenjeno. — Tendence stalna. — Promet srednji.

Sombor. Pšenica: bač. okolica Sombora 167 do 169, gornja bač., srem., slav., gornja banaška 167—169, banaška 166—168, bač. ladja Begej 173 do 175, bač., ban. potiska šlep 173—175. — Oves, rž, ječmen ne notirajo. — Koruza: bač., srem. 91—93, bač. belo 2% 94—96, Moka: bač. og ogg 260—270, 240—250, 225—235, 195—205, 155—165, 110—115. — Otrobi: bač., srem. 88—90. — Tendence stalna. Promet 34 vagonov.

Chicago. Pšenica: za julij 125, za december 128. — Koruza: za julij 128,75, za september 116,5, za december 85,875. — Winnip. pšenica: julij 146, okt. 139, december 136. — Oves: september 39,5, december 41,25.

Živina

Mesečni sejem v Novem mestu dne 5. julija 1937

Na ta sejem je bilo prignanih okoli 350 glav živine, po večini vprežnih volov in krav ter nekaj juncev. Kupčija je bila bolj slaba, pa tudi kupcev je bilo prav malo. Cena je bila 3,50—5,25 din za kilogram žive teže. Tudi prašičev so prignali zelo veliko. Cene prašičkov za rejo so začele padati in sicer za 30 din pri komadu. Prašičev špeharjev ni bilo na sejm. Cena prašičev pršutarjev pa je bila 7 din za kg žive teže.

Sejmsko poročilo iz Kranja od 5. julija 1937

Cene goveje živine so bile sledeče: volj I. vrste 6,50, II. vrste 6, III. vrste 5,50, telice I. vrste 6,50, II. vrste 6, III. vrste 5,50, krave I. vrste 6, II. vrste 5,50, III. vrste 4,40, teleta I. vrste 8, II. vrste 7, prašiči špeharji 9, prašiči pršutarji 8 din za kilogram žive teže.

Goveje meso I. vrste 10—12, II. vrste 8—12, III. vrste 7—9; svinjina 16, svinjska mast 19, slanina 24, čisti med 24, neprana volna '24, oprana volna 32 din za kilogram.

Kmečki pridelki: pšenica 200, ječmen 195, rž 195, oves 190, koruza 155, fižol 350, krompir 100, lucerna 2000, seno 75, pšenična moka 300, koruzna moka 250 din za 1 q. — Mleko 2 din liter.

in katoličanov izšla Hattalova slovnica, od katere dalje je slovaški književni jezik eden, enoten in skupen

»V kulturno in narodno zgodovino slovaško so zapisani bernolakoveci z zlatimi črkami. Dali so narodu samostojen književni jezik, organizirali njegov duhovni razvoj, ustanovili dvoje kulturnih društev, oživili narodno samozavest v najširših slojih, pridobili za slovaško stvar duhovščino in laike, razširili pisano slovaško besedo, dvigali kulturno višino med ljudstvom in na ta način večino naroda rešili ter pripravili pol šturovcem, ki se jim je posrečilo združiti vse Slovake« (dr. H. Bartek). s. v.

»Nad gorama, nad vodama.« Kot šesta knjiga Lovske knjižnice Hrvatskega društva za gojitve lovstva in ribarstva v Zagrebu so izšle lovške črtice hrvatskega pisatelja Danka Angelinovića. Dvanajst slik in opisov lovškega življenja, kakor ga je doživljal pisatelj po raznih krajih v zapadu naše države, nam prav za prav predvsem kaže pisatelja samega. Če hodi po planinskih pečinah ali po gozdovih, ob vodah in po ravninah ali ob morju, povsod je zavzet nad čem in vkljub nečemu gospodskemu nikoli prav odmaknjen od snovi, ki jo oblikuje. Njegove črtice čitamo tako, kakor bi poslušali zgovornega lovca, ki vznešeno opisuje prirodno lepoto, potem razloži pred nami shrambo svojega nahrbtnika kot preizkušen poznavalec in ljubitelj jedi, in spet pripoveduje o ljudeh, ki jih je srečal, toda raje ne preveč. Vmes pa vpleta lovski humor, ki ni bog ve kako dobiten, da ne bi pozabili na njega samega. Lahko, prijetno čtivo, spretno pisano. Angelinović je lovil tudi divje koze po planinah iznad Kranja. Pa zelo rad, kakor Hrvati sploh, slovenski govor izpreminja, tako da nastane zmes pol slovenskega, pol zagorsko-hrvatskega jezika. Tudi glede imen pri nas ni točen: dosledno n. pr. piše Kohra namesto Kokra. — Črtice obsegajo 197 strani.

* Na primer: »Koža ni za nič, — tuži se Koren-sv sem ju raznesel na deset korakov. (Stran 69, 4. vrsta.)

V letalu nad Španijo

Angleški letalski prostovoljec pripoveduje o letalskih bojih nad Madridom

Prostovoljni angleški letalec, ki se je mnogo boril pri Madridu na strani belih, v posebni knjigi pripoveduje svoje doživljanje. Knjigo je izdal C. Everard po naslovu »Zračni boj nad Španijo«. Iz te knjige posnemamo nekaj značilnih mest:

Sedaj smo se spopadli z rdečimi Potezovimi letali št. 54. Vsako izmed njih ima po dva motorja, v sredini pa v nekakem lijaku trdno zadelani in z motorjem povezani po dve veliki in dve mali strojni puški. Vse štiri strojnice oddajo v minuti 4800 strelcev.

Te trde nasprotnike smo torej napadli od zgoraj ter jim sedli na tilnik. Med bojem smo se zaleteli nad gorečo hišo in bili vsi zaviti v dim. Obkrožili smo jih, toda pazili smo se, da nismo prišli pred cevi teh strojnih lijakov. Moj sosed je zgrabil orjaka za tilnik. Tenak dim se vije za letelimi nasprotnikom. Ze lije iz tanka drvečega sovražnika goreča tekočina. Toda sovražnik ne gre na tla in ne zapusti letala. Z gorečim letalom se vrže na naše težko letalo. Naše letalo se mu komaj umakne z navpičnim padcem. Iz onega pa udarjajo plameni. Nato pa njegovo letalo razpade. Močno je počilo. Druga sovražna letala pa so odletela proti vzhodu...

Ze nekaj tednov nas je silno morilo rdeče letalo, ki je letelo v najgostejšem dežju krogel kakor drvi oklopna ladja skozi nalive in razdivjane valove, ne da bi se ji zaradi tega kaj zgodilo. Nazadnje se je enemu izmed naših vendar le posrečilo, da se je »rdečemu vragu« toliko približal, da ga je lahko opazoval. Lahko je videl, kako so od njega letele kroglice, katere so naši ustrelili nanj. Trup je imel torej iz jekla. Imel je v debelem steklu vdelen brzostrelni top, katerega je lahko vrtel na vse strani, in pa več strojnih pušk... Bili smo kar nori nanj. Še večerj nam je sestrelil starega in izkušenega tovariša, ki si je bil v maroški vojski s svojim velikim junaštvom spletel veliko zaslug.

Eden izmed tovarišev je dejal: »Jutri pa ga moram spraviti na tla, pa naj si se moram sam vreči nanj!«

Bataljonski poveljnik pa je odvrnil: »Nikakor ne! Obkoliti ga moramo. Seboj ne bomo vzeli nikakega fosforovega streliva in ne zažigalnih bomb. Prisiliti ga moramo, da se bo spustil na tla. Letalo in njen stroj moramo dobiti v roke!«

Drugi dan so nam sporočili, da se nam bliža »rdeči vrag«. General Varela je ravno spustil v boj poldrugo divizijo svojih čet proti fronti rdeče milice, ki se je bila zakopala. Naši letalci so obmetavali Aravaco z bombami. Takoj se je od juga prikazal »rdeči vrag«, za njim pa tri rdeča lovka letala.

Ze smo se v vijugah spopadli z njimi. Mož, ki vodi to letalo, je brez dvoma star in izkušen vojni letalec. Rád bi nas izvalil v ogenj rdečih baterij. Sedaj sem rdečemu goljatu presekali pot. Drugi dan so jo od zahoda udarili za njim. Nič drugega ne morem kakor da ga skušam potiskati proti našim letalom. Sedaj od treh strani streljamo nanj. Njegov strelec kakor na vežbališču vrti svoj brzostrelni top. V klesčah ga imamo. Če bi smeli rabiti svojo zažigalno municijo, bi kmalu napravili lepo ognjemetno zabavo. Toda kapitan nam je to izrecno prepovedal. Naenkrat pilot omahne nazaj. Letalo švigne mimo mene. Iz zadnjega dela strojnih pušk pripleza možak čez trup ter hoče spredaj. Svoje letalo hoče ujeti, preden bi padlo na tla. To se mu res posreči tik, preden bi bil zgrmel na tla. Takoj smo se v polkrogu zbrali okoli njega. Kolesje rdečega letala se je razbilo. Mož,

ki je na mestu pilota spravil letalo na tla, je dvignil varovalno ploščo ter je s pištolo hotel ustreliti v bencinski tank. Tako je hotel razdejati letalo z motorjem vred. Toda pištola je odpovedala, nakar smo bili že mi zraven. Pilota rdečega vraga smo ujeli. Bil je močno ranjen. Ni pa bil ne Španec, ne Rus, ampak Francoz.

Ujeti Francoz si je našel cigareto ter tiho spregovoril: »Prosim vas, gospodje, da mi dovolite samo eno: da bi lahko sselkel tole uniformo, preden me ustrelite! Nisem ne španski komunist, ne anarhist, temveč sem v službi junte za obrambo Madrida, za kar vsak dan dobivam svojih 5000 frankov!« Nato je povedal svoje ime, ki je med svetovno vojno močno slovelo.

»Motite se, gospod,« je odvrnil poveljnik naše eskadrilje, ki je med tem pristal. »Motite se, ker mi ne streljamo jetnikov, marveč le izdajalce! Vas bomo ali internirali ali pa vas bo naš general izpustil, če boste dali častno besedo, da se ne boste več bojevali!«

Zvečer pa smo v zahvalo, da smo dobili v roke »rdečega vraga«, dobili dovoljenje, da smemo dva dni v Seviljo na dopust. Dragoceno letalo pa so odpeljali. Ko bo čez nekaj tednov popravljen, bo priključeno beli eskadrilji.

Mi pa smo za dva dni odšli na dopust v Seviljo! Sedimo v kavarni, kjer igra godba in gledamo mlade deklice, ki hodijo po cesti. Kaj več, kakor gledati jih, pa je prepovedano. Nihče ne sme nobene deklice niti ogovoriti, kaj šele da bi hotel z njo plesati. Sedimo in poslušamo godbo, zraven pa pijemo sladko špansko pivo ter mislimo na fronto. Pa nismo veseli. Kaj drugače je bilo med svetovno vojno! Tam smo ob prostem času za fronto lahko veselo pili in peli. Tukaj pa to ni mogoče, ker nam naši španski tovariši venomer pripovedujejo, kaj so slišali o svojih družinah. Enemu so umorili očeta, drugemu brate in sestre, onemu tam se je od žalosti zgrudila mati in umrla, temu so odvzeli nevesto. Vsi mislijo vedno samo to, kako bi čimprej osvobodili svojo domovino. Večina pa o svojih družinah sploh nič ne ve, ker so njihove družine prebivale v Madridu.

Vrnimo se rajši nazaj na fronto in na svoje letališče!

Tri leta ječe zaradi procesije sv. Rešnjega Telesa

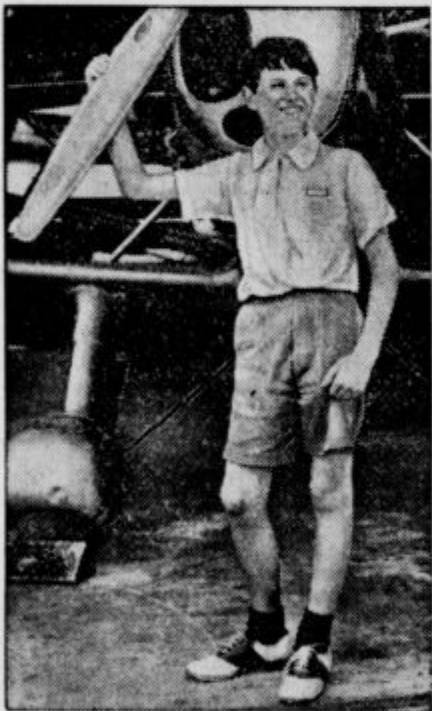
Pred časom smo poročali, da je bila v mestu Heilberg procesija sv. Rešnjega Telesa silno burna. V procesiji so nosili rokodelski pomočniki svojo starodavno društveno zastavo. Med procesijo pa je prihrumela mestna policija pod vodstvom župana ter je hotela društveno zastavo zapleniti in odnesti. Zastavo pa so rokodelski pomočniki tako odločno branili, da je morala policija z županom vred poražena oditi, nakar se je procesija nadaljevala.

Ko se je procesija vračala, jo je na drugem kraju čakal močnejši oddelek policije, ki se je znova zagnal v zastavo. Nastal je velik pretep, v katerem je policija nazadnje zaplenila zastavo. Ljudje so po procesiji šli v cerkev, kjer je bil blagoslov. Po blagoslovu sta s prižnice župnik in kaplan nagovorila vernike. Po končanih cerkvenih slovesnostih pa se je vsa cerkev dvignila ter šla pred magistrat, kjer je priredila nemo demonstracijo. Nihče ni izpregovoril najmanjše besede. Čez nekaj minut so se ljudje molče razšli.

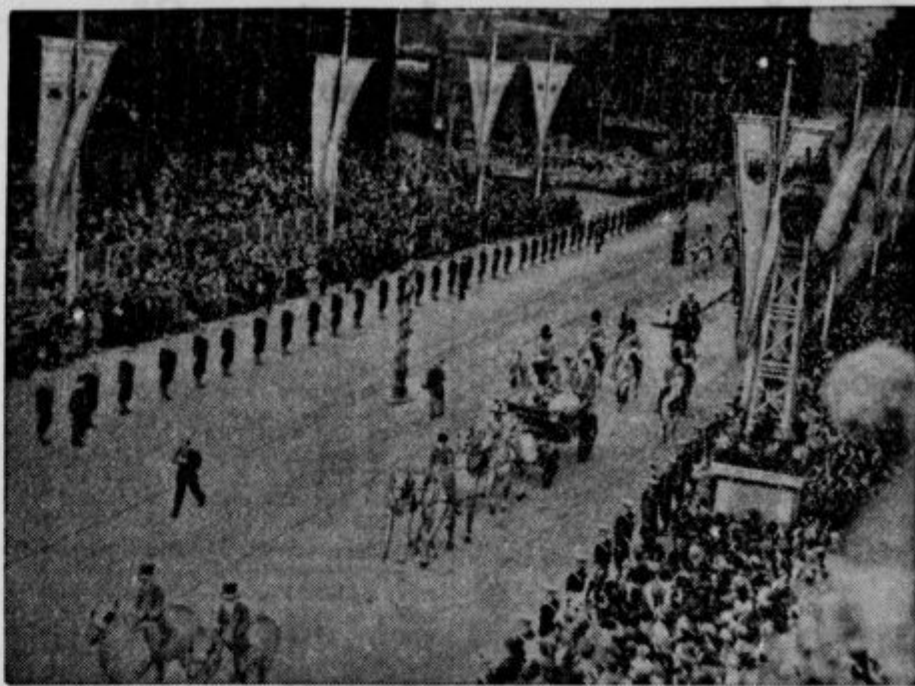
Takoj je nastopila državna policija, ki je uvedla kazensko postopanje najprej zoper farne duhovnike. Sedaj jih je sodilo izjemno sodišče. Dekan in kanonik Buchholz je bil zaradi teh dogodkov obsojen na 3 leta ječe. Trije kaplani pa so dobili vsak po 1 in pol, 2 in 1 leto ječe. Poleg teh duhovnikov je bilo obtoženih še 6 lajskih vernikov, ki so bili obsojeni od pol leta do enega leta ječe.

Ptice pevke izginjajo

Po nekaterih deželah bodo ptice pevke docela uničili trgovci, ki dajo ptičke loviti in jih potem za drag denar prodajajo. Zlasti na Moravskem tožijo, da kmalu tam ne bo več ptic pevke. Zato je policija te dni izvršila nenadno preiskavo, ki je dognala, koliko ptic pevke je zaprtih po kletkah v posameznih hišah. Pri tej priliki je policija samo v mestu Brnu zaplenila nič manj kakor 700 ptičkov, ki so bili zaprti v kletkah, namestu da bi po vrtovih in nasadih prepevali in uničevali golazen. Tako daleč so že uničili ptičji rod okoli Brna, da v Brnu in okolici ni več drugih ptičev kakor sami vrabci in kosí. Vse druge ptice pa so trgovci s ptiči že polovili v svoje mreže ter tako silno škodovali tamkajšnjim vrtnarjem in sadjarjem.

Tale fantiček je 13 let star ter je najmlajši letalec Združenih držav severne Amerike. Deček, ki je seveda bogatih staršev, ima svoje letalo.

Angleška kraljeva dvojica je te dni obiskala glavno mesto Škotske Edinburgh, kjer je bila prisrčno sprejeta, zlasti, ker je kraljica škotskega rodu.

Boji vojskujoče se cerkve

Prav lep in poučen je pregled verskega življenja po vsem svetu. Koliko naporov katoliške cerkve, koliko trpljenja in koliko zmag ter lepih uspehov!

V Ameriki že dolgo let deluje veliki lajski red, ki se sam imenuje »Kolumbovi vitezi«. Ta red skrbi med moškimi katoliki severne Amerike za versko izpopolnitev in za širjenje apostolskega duha med katoliki. Pred kratkim je ta red organiziral v 57 brežičnih oddajnih postajah severne Amerike vsak teden po eno katoliško uro s predavanjem o katoliški cerkvi in veri. Vsa Amerika je to pobudo veselo pozdravila, ker bi se marsikak Američan bil rad poučil o katoličanstvu, katero je dolejš poznal le iz govorjenja nasprotnikov katoličanstva. In res je je izkazalo, da je bila misel nad vse dobra, ker se je samo na podlagi tistih govorov v radiju oglasilo mnogo ljudi, ki so zaradi tega pristopili v katoliško cerkev.

Pred kratkim je pristopil v katoliških cerkev ameriški pisatelj Wright, ki je sin pastora protestantske episkopalne cerkve. Za njim je prestopil v katoličanstvo metodistični pastor in pridigar Fitzpatrick v državi Missouri. Da je ta prestopil, je zasluga knjige »Vera naših očetov«, katero je spisal ameriški kardinal Gibbons. Prvi povod za prestop pa je dobil, kakor sam pravi, takrat, ko se je prvič udeležil katoliškega bogoslužja.

Po nekaterih anglikanskih cerkvah Anglije so med papeževu boleznijo molili za zdravje svetega Očeta takole: »Molimo s svojimi katoliškimi brati in prijatelji za njihovega skupnega očeta v Rimu, da bi ga Bog ohranil njegovim otrokom!« Podobno so molili tudi v nekaterih metodistovskih cerkvah New Yorka in Čikage. Brežična postaja v Pittsburgu je pozvala poslušalce, naj molijo žalostni del rožnega venca za zdravje sv. Očeta. Vsa ta poročila se dobro strinjajo z dejstvom, da je že 1000 duhovnov anglikanske cerkve pristalo na tridentinsko veroizpoved, katero so dolejš protestanti odklanjali. Nad 2000 anglikanskih duhovnov pa je izreklo svoje simpatije tovarišem, ki so dali omenjeno izjavo. Pred kratkim je bil kongres teh duhovnov, ki so pri tej priliki odkrito izjavili »svoje občudovanje rimskemu papežu ter cerkvi, ki je zgrajena na Petrovi skalici.«

Zato pa ni čudno, če se je samo letos število katoličanov v Angliji in v Walesu od lani pomnožilo za 18.000, število katoliških duhovnikov za 200, število cerkva pa za 50!

V pariških rdečih predmestjih je bilo v teh tetih do letos zgrajenih 97 novih cerkva. Apostolstvo med siromaki »rdečega pasu« pariskega, ki je dolejš veljal za gnezdo komunizma, je s tem doseglo ne le velik uspeh, temveč je pridobilo tudi silno novih moči. Kakor znano, je pariški nadškof sklenil, da bo tukaj zgradil 100 novih cerkva. Kakor je videti, je ta cilj že skoro dosegel.

Istočasno pa v Moskvi podirajo tako zvano Odršenikovo katedralo, ki je bila znak nekdanje krščanske Moskve. Na njenem mestu pa bodo zgradili sovjetsko palačo. To posloje bo 415 metrov visoko. Na vrhu bo stal ogromen kip Ljenina, kateri bo sam 60 metrov visok. V znamenje svoje bojne napovedi Bogu, bo kip držal iztegnjen kazalec navzgor. Samo ta kazalec bo kot bojno znamenje 3 metre dolg.

Na madridski fronti vsako jutro doživljajo vojaki tako zvano »protimašo«. Beli vojaki, kjer je velika večina katoličanov, se vsako jutro udeležujejo svete maše, ki je navadno ob istem času. Rdeči zato ob istem času z letali napadajo bela taborišča, da motijo mašo belih vojakov.

Kdor pa ni še našel poti k pravemu Bogu, tak navadno moli malike. Samo mesto Pariz ima

v sebi nič manj kakor 2000 tako zvanih prerokov astrologije in magije. Zlasti je sloveč astrolog Maurice Privat, ki samega sebe imenuje »največjega astrologa sveta«. Letos je izdal knjigo, ki pa je bila v 20h dne vsa razprodana, čeprav je bila tiskana v 36.000 izvodih. V tej knjigi »največji« prerok prerokuje, da bo angleški kralj Edvard VIII. vladal nenavadno dolgo ter da bo njegovo vladanje nepopisno srečno. Smola tega preroka je pač v tem, ker je knjigo izdal malo poprej, preden je Edvard VIII. odstopil. Vendar mu tepe vseeno verjamejo, ker imajo rajši vero v takega človeka besede, kakor pa vero v pravega Boga. Mesto vere nastopi praznoverje!

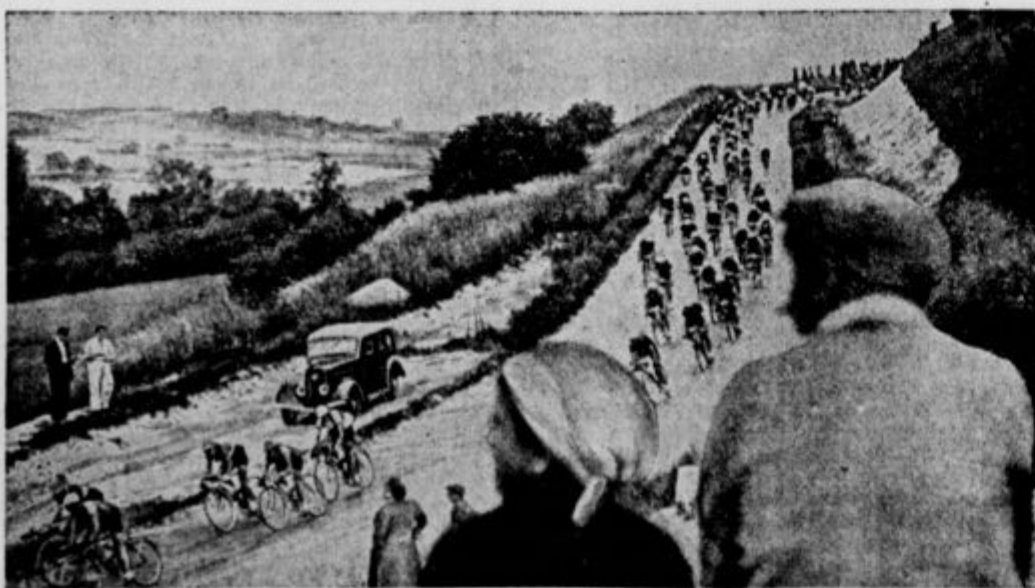
Pasja razstava na pariški svetovni razstavi: Tale Francozinja je dobila na tej razstavi s svojimi psi prvo nagrado v tekmi »Elegantne dame in plemeniti psi«. Druhih skrbi ženska najbrže nima.

Psi bernardinci rešeni

Časopisi so poročali, da bo psov bernardincev kmalu konec, ker so postali popadljivi ter so obgrizli na prelazu sv. Bernarda več otrok. Vlada je menihom ukazala, naj zaradi popadljivosti pse pokončajo, ker niso več potrebni za reševanje popotnikov. Sedaj se tam čez ves promet vrši v avtomobilih, sicer pa pod goro vodi že dolgo železnica. Sedaj pa je mednarodna zveza ljubiteljev živali v Ženevi zbrala 75.000 frankov, to je kako tri četrtilijona dinarjev. Ta denar so nakazali menihom na Sv. Bernardu s prošnjo, naj svojim čudovitim psom zgrade pasje domovališče, v katerem bodo psi zaprti, če ne bodo v službi kje po svetih. Ker je psov veliko, je za nje res treba posebnega hleva, katerega bodo menihi sedaj najbrže zgradili.

Kobilice so napadle v velikih množinah vzhodnoangleške grofije Norfolk in Suffolk ter na tisoče dreves do gola obglodale. Kmetje si z vsemi sredstvi prizadevajo, da bi golazen zatrli, pa se jim dolejš še ni posrečilo. — Na sliki vidimo drevored z drevjem, ki so ga gosenice objedle.

Velika kolesarska tekma v Franciji, tako zvana »Tour de France«. To je največja kolesarska dirka na svetu. Na sliki vidimo udeležence te dirke na prvi etapi med Parizom in Lille.

Iz zgodovine „Društva slovenskih katehetov“ — ob 30 letnici

Na Brezjah, kjer so dne 6. julija zborovali naši kateheti, je predsednik, profesor Pavlin, v svojem poročilu omenjal važnejše mejnike v razvoju in delovanju velevažnega katehetskega društva. Ustanovljeno je bilo leta 1907. Začetni občni zbor je bil 10. septembra v ljubljanskem Marijanišču. Ker je bil jubilej združen z rodnim občnim zborom, je predsednik opravil v Marijini kapeli sveto mašo za pokojne družne člane, pa tudi Mariji in zahvalo za pomoč in v prošnjo za varstvo pri društvenem delu. Po sveti maši je predsednik pozdravil prevz. gospoda škofa dr. Gregorija Rožmana, ki je prišel k zborovanju kljub obilnemu delu; dalje še druge zastopnike, kakor je bilo omenjeno v »Slovenecu« 9. julija. Nalo je očital velike zasluge nadškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča za verskopravno vzgojo mladine: njegovo ljubezen do mladine, ki se je kazala v njegovem vedenju, besedi in knjigah; njegovo vneto za verskonavno vzgojo, ki o njej pravi posebno zavod sv. Stanislava; njegovo pospeševanje zgodnjega prvega in pogostejšega svetega obhajila pri mladini; njegovo naklonjenost do društva. Pokojni nadškof bo vsem katehetom ostal svetel vzor delavne ljubezni do mladine, med katero bodo izvrševali njegovo zadnjo naročilo: Povsed Bogal!

Omenjal je dalje najprej, kako je društvo v preteklem poslovnem letu delovalo za svoj trojni namen: pospeševanje katehetske vzgoje članov, skrb za verskonavno vzgojo mladine in urejevanje stanovskih zadev katehetov. Društvo je imelo šest mesečnih sestankov z referati in razpravo. Izvenljubljanski kateheti, ki ne morejo prihajati k sestankom, so v 10 dekanijah o katehetskih vprašanjih razpravljali pri sodalnih konferencah. Društveno glasilo je »Katehetski vestnik« »Vzajemnosti«. Urednik je profesor Bogovič, sourednik za ljubljansko škofijo pa katehet Cadež. Katehetsko društvo je po naročilu banke uprave sestavilo seznam tistih knjig iz veroučnih strokovnih, ki so primerne za dijaške knjižnice. Sodelovalo je pri učnem načrtu za kmetijsko-nadaljevalne in gospodarske tečaje, ki ga sestavlja lavantinsko Društvo katehetov. Posvetovalo se je o potrebnih veroučnih knjigah, o dijaških listih, posebno o glasilu »Naša zvezda«, dalje o učnem načrtu za verouk v ljudskih in srednjih šolah. Prosvedno oblasť je opozorilo na neizpolnjene veroučne ure na srednjih šolah v »rednih šolah v dravski banovini«. Potegovalo se je za stanovske zadeve katehetov glede katehetskih nagrad, honorarnih mest in upoštevanja dušnopastirske službe.

Tajnik prof. Maks Stanovnik je omenjal delo v odborovih sejah, ki jih je bilo devet, ter dopisovanje z uradi in posamezniki. Blagajnik, katehet Ivan Pintar, je razložil gmožno stanje društva. Knjižničar, katehet Ivan Zerjav, je podal pregled o knjižnici, ki ima 203 knjige, 9 strokovnih revij in nekaj učil, med njimi tudi 31 velikih slik slikarice Mate Mink-Bornove. Vsa društvena poročila je zbor odobril. G. dekan Fatur je prosil Katoliško društvo, naj izda veroučno knjigo za strokovne šole. Predsednik je obljubil, da bo društvo to delo prevzelo.

Zbor je sprejel te-le resolucije: Verouk naj se uvede v vse strokovne šole, kakor državno trgovsko šolo, trgovsko akademijo, srednjo tehnično šolo in podobne. Prosvedna uprava naj izprazni katehetska mesta vedno takoj zasede. Kjer dopušča zakon, naj nastavlja stalne katehete, oziroma suplente, namesto honorarnih. Katehetom vseh šol naj se priznava leta dušnopastirske službe za napredovanje v skupini in za pokojnino. Kateheti ljudskih in meščanskih šol naj se nastavljajo po svoji kvalifikaciji, to je v 8. skupini, in od tam napredujejo. Vsem katehetom meščanskih šol in neopolnih gimnazij, ki so bili po zakonu iz leta 1932 prevedeni v položaj ljudskoškolskih katehetov, naj se prizna prejšnji položaj e pravico napredovanja od 8. skupine naprej. Kateheti meščanskih šol naj imajo pravico delati izpit pred komisijo za meščanske ali srednje šole, kakor sami hočejo. Prosvedna uprava naj izda pravilnik za ta izpit.

2. Občnemu zboru je sledilo predsednikovo poročilo o 30 letnem delovanju društva. V teh letih so društvo vodili trije predsedniki: prof. Anton Kržič 13 let, prof. dr. Pečjak 14 let in sedanji predsednik 3 leta. Podpredsedniki so bili štirje: profesor dr. Pečjak 13 let, prof. dr. Jožef Demšar 5 let, prof. dr. Alfonz Levičnik 9 let in katehet Ignacij Zaplotnik 3 leta. Prvi tajnik je bil katehet Cadež 27 let, drugi prof. dr. Vilko Fajdiga 1 leto in tretji prof. Stanovnik 2 leti. Blagajnika sta bila samo dva: prof. Janko Mlakar 19 let in katehet Pintar 11 let. Posebnega knjižničarja je društvo imelo le 9 let. Knjižničarji so bili katehet Zaplotnik, prof. doktor Jakob Zagar in katehet Zerjav vsak po 3 leta. V načelnstvu sta bila najdalje prof. dr. Pečjak in katehet Cadež, namreč po 27 let. Ko sta leta 1934 svoji mesli prostovoljno odločila, ju je društvo imenovalo za častna člana. Za njima je deloval v odboru najdalje prof. dr. Demšar, to je 24 let. Današnji občni zbor ga je imenoval za častnega člana.

V prvih letih se je priglasilo 399 članov, med njimi tudi iz lavantinske, goriške in tržaške škofije. Leta 1913 je Katehetsko društvo sestavilo nov zapisnik članov, ki je obsegal le tiste člane, ki so se za društvo kolikor količno zanimali in plačevali članarino. Teh je bilo z ustanovitvi 209, prav rednih pa le okoli 100. Odbor je članski imenik spet uredil leta 1935. Vanj je sprejel le tiste člane, ki so za to leto plačali članarino, ki znaša letno 5 dinarjev. Dne 4. novembra 1936 je društvo imelo 146 članov. Zeteli je, da bi pristopilo še več članov. Občni zbor je bil vsako leto razen let 1918 in 1919. Delovna doba odbora traja tri leta, zato so bile volitve celotnega odbora na tri leta, odpadle so le leta 1919 in so bile naslednje leto.

Kateh. društvo je v 30 letih imelo 231 sestankov, kakor je razvidno iz Kronike, ki jo je katehet Cadež skrbno sestavljal 27 let. Pri sestankih so kateheti razpravljali o vsem, kar je potrebno za verskonavno vzgojo mladine. Moremo reči, da ga skoraj ni važnejšega katehetskega ali vzgojnega vprašanja, ki bi ga ne bili obdelali. Predelovali so izdelane kateheze, posvetovali se in določali smernice za vse učne in pomožne knjige za verouk, ki so v tem času izšle. Izdali so »Kratko razlago božjih zapovedi« v dveh izdajah in več natisih. Priznali so »Kateheze za prvece«, v katerih je zbran nauk o prvi spovedi, prvem sv. obhajilu in sv. birmi. Leta 1910 so izdali »Podrobni načrt za poučevanje verouka v 8 razrednih in ponavljajnih šolah«, leta 1932 pa »Podrobni učni in vzgojni načrt za ljudske in meščanske šole«, ki je v glavnem delo takratnega tajnika Cadeža. Po Pichlerjevi knjižnici »Katholisches Religionsbuch« so sestavili »Krščanski nauk za prvece«, ki je izšel v treh izdajah, v tretji izdaji s štirinajstimi slikami. Posebno veliko dela je dal novi »Katoliški katehizem«, za katerega so imeli leta 1925 in 1926 okoli 30 sestankov. Osnutek je napravil pros. Pavlin, končno ureditev je prevzel prof. dr. Pečjak.

Posvetovali so se o Zgodbah sv. pisma za ljudsko in srednjo šolo. Obdelali so kateheze o čistosti in jih leta 1928 izdali v knjižnici »Sveta čistost«. Večkrat so razpravljali o dobrih mladinskih listih in molitvenikih.

Katehetsko društvo je gojilo praktično katehezo; skoraj pri vseh večjih zborovanjih je bil tudi praktičen nastop. Glasilo Katehetskega društva je bil najprej 11 let »Slovenski učitelj« skupno s Slomškovo zvezo. Urejeval ga je kat. Cadež. Leta 1918 je Katehetsko društvo prepustilo ves list, za svoje glasilo je pa prevzelo »Vzajemnost«. Glavni urednik je bil Janez Kalan, katehetski del pa je prevzel kat. Cadež. V začetku leta 1933 se je »Vzajemnost« spojila z mariborskim »Duhovnim vestnikom«; oddelki izhajajo v Mariboru.

Društvo je sodelovalo z lavantinskimi in hrvaškimi kateheti, njegovi člani so imeli referate skoraj na vseh skupnih zborovanjih. Pred vojno je bilo 6 skupnih pedagoških katehetskih tečajev: leta 1907 v Zagrebu, leta 1908 v Splitu, leta 1909 v Ljubljani, leta 1910 v Diakovcu, leta 1911 v Zagrebu in leta 1914 v Pazinu. Po vojni so bili kongresi: leta 1922 in 1933 v Zagrebu, leta 1934 v Mariboru, leta 1935 ob evharističnem kongresu v Ljubljani in leta 1936 v Splitu. Prihodnji kongres bodo na dve leti. Zastopniki vseh treh društev so imeli ankete o učnem načrtu, učnih knjigah in zborovanjih, tako leta 1926 v Celju in Zagrebu, leta 1927 v Rogaški Slatini, leta 1935 v Ljubljani in leta 1936 v Zagrebu. Katehetsko društvo je leta 1920 imelo zborovanje v Mariboru, kjer so nato leta 1923 ustanovili lasno društvo. Leta 1925 je bilo skupno zborovanje slovenskih katehetov v Celju, leta 1929 pa v Ljubljani. Katehetsko društvo je bilo vedno v prijateljski zvezi s Slomškovo zvezo in Krščansko šolo.

Društvo se je polegovalo tudi za stanovske zadeve katehetov, vlagalo je v ta namen prošnje, pritožbe in resolucije.

Ob koncu poročila se je predsednik zahvalil vsem katehetom, ki so društvo pripomogli do teh uspehov, in se je spomnil rajnih delavnih članov, nekaterih imenoma. Končal je z željo, da bi društvo imelo vedno dober idealnih in nesebičnih delavcev.

3. Po občnem zboru sta bila dva referata. Profesor dr. Franc Jaklič je v referatu »Kako naj srednješkolski katehet vzgaja k čistosti« praktično pokazal, kako naj katehet to nalogo izvršuje v posameznih razredih. Pri debati je gosp. nadzornik dr. Opeka omenil potrebnost temeljite priprave za ta pouk. Drugi govorniki so omenili koedukacijo, moderno modo (skupno kopanje, nemoralne plakate) in liste, kino itd.

V drugem referatu je prof. dr. Fajdiga razpravljaj, kako naj katehet mladino opozarja na sodobne nevarnosti. Omenil je verskomoralno brezbržnost pri mladini, dalje komunistem in nacionalizem. Glavno katehetovo sredstvo, da mladino reši teh nevarnosti, je njegova osebnost, zato mora postati taka osebnost, kakršne si mladina želi. Nato je opisal takega vzornega kateheta po izreku pariškega kardinala Verdiera.

Prevzvišeni gospod škof je omenil, da sta obe predavanji odkrili ogromno problemov. Kar se je poudarjalo glede čistosti, je čisto pravilno. Pouk je potreben, a treba je o tem govoriti s svetim eposhovaljem. Važna je krepitev volje z delom in športom. Prevzvišeni je tudi rekel: »Profesorju dr. Jakliču se javno zahvaljujem za njegovo knjigo: »Sveta pot«. Poznam tudi dr. Tolha knjigo »Čista mladost«, ki jo je v prevodu objavil Mentor, a knjiga dr. Jakliča je za naše razmere boljše kakor Tolhova. Knjiga bo rodila velik blagoslov v šoli in v društvih.«

Ob koncu je predsednik omenil, koliko važnega dela sta društvu pokazali ti predavanji in debata. Zahvalil se je obema referentoma za praktično sestavljen referat, vsem, ki so posegali v debato in vsem ostalim. Z zdravjo Marijo je sklenil lepo uspelo zborovanje.

Novo dolenjsko okrevališče

Novo mesto, 9. julija.

Mogočni Stari grad, ki je preživel premočnega turškega napada in po katerega dvoranah se je nekoč sprehajala različna gospoda, se močno spreminja. Ne toliko na zunan, pač pa v svojem namenu. Novi gospodarji, katerim je dobrobit in zdravje človeštva prva stvar, so dali gradu popolnoma drug značaj. Prej bivališče visoke aristokracije, je postal sedaj dom bolnikov. Velika in važna izprememba. Bolj primernega kraja si pa tudi niso mogli izbrati za okrevališče. Stari grad, ki čepi na visoki skali, je od treh strani obdan z gozdom, od četrte pa z vinogradom. Globoko doli pod gradom v globokem jarku šumi potok. Da je zrak tega kraja nad vse dober in zdrav, ni treba še poudarjati. V mirni, tihi, starinski graščini, daleč proč od vsakega hrupa, ob dobri oskrbi, ob šumenju potoka, pesmi slavev in grujenju golobov, ki jih je tu na stotine, si bo tu krepilo zdravje 161 bolnikov. Danes je na gradu kaj živahno. Zidarji, tesarji, mizarji, krovi in drugi obrtniki in delavci imajo obilo posla. Dve veliki dvorani sta že preurejeni v manjše bolnišnice sobe, iz nekdanje kašče je nastala lična hišna kapela, poleg javne kapele, kjer je shranjeno presv. R. T. Preurejeni so deloma tudi hlevi in druga gospodarska poslopja, prebeljeni hodniki itd. V kratkem dobi grad še stekleno streho nad dvoriščem, da bo tako notranjščina gradu zavarovana proti mrazu in vetru. Vse prvo nadstropje bo porabljeno za hiralece, kamor bodo imeli dostop ljudje obojega spola. V drugem nadstropju pa bo elavzura, kjer bo tudi noviciat. Tudi grajski stolp, ki sedaj brez haska stoji, zakaj v njem ni nikakega uporabnega prostora, bodo preuredili. V njem bo več lepih sob, zlasti za one, ki bi radi na gradu prebivali krajše počitnice. Iz prvega nadstropja bo skozi drugo nadstropje v stolp izpeljana točena stopnišče na stolpovo streho. V nartu je, da bi sedanjo streho porušili ter jo nadomestili z ravno, ki bi služila razgledu, kot n. pr. na ljublj. gradu. Vprašanje pa je, če bo to dovoljeno, ker stoji grad kot zgodovinska starina pod posebno zaščito spomeniškega urada. Za bolnike pa bo v tem okrevališču poskrbljeno provostno in po zelo nizkih cenah. In kar je še posebno važno, to okrevališče ni pripravljeno le za premožne, marveč tudi za revne bolnike. Dosmrtno bodo na gradu oskrbovani 4 starčki. Bolnikom bo na razpolago tudi knjižnica v grajskem arhivu. Gozd okoli gradu bodo preuredili v lep senčnat in naraven park, po katerem se bodo bolniki sprehajali. Tudi razgled, ki ga bodo bolniki tu uživali, je edinstven. Za udobnost bolnikov bo torej vsestransko dobro poskrbljeno. Korak konventa Usmiljenih bratov v Kandolji in njegovo skrb za to okrevališče moramo pozdraviti z željo, naj bi se to okrevališče tudi lepo razvijalo.

Javna delavska kuhinja v Ljubljani povečana

Istočasno, ko je bil dograjen Delavski dom in izročen svojemu namenu, je bila ustanovljena v tem domu tudi javna delavska kuhinja. Da je bila ta kuhinja potrebna, najbolj zgovorno dokazuje velik obisk, ki se leto za leto večja, zlasti pa zadnje mesece, tako da zaznamuje danes delavska kuhinja že nad 600 stalnih gostov in je pričakovati, da bo to število še naraslo.

Zaradi tega je bila uprava Delavskega doma prisiljena jedilnico povečati. V ta namen je adaptirala kletne prostore ob Bleiweisovi cesti, ki so doslej služili skladiščnim namenom, ter uredila dve novi jedilnici. Tako je dobilo prostor 200 novih gostov. Vsi prostori so lepo in higiensko urejeni, stene obložene z lesom, da so videti jedilnice kot kake lični gostilniški prostori. Napravljena je nova ventilacija, da je zrak vedno čist, mize lepo pogrnjene, da dobi gost že na prvi pogled lep vtis, ko stopi v jedilnico. Še lepši vtis pa napravijo na gosta simpatične, lepo obložene servirke, ki ti vljudno postrežejo na čistih krožnikih in s svetlo očiščenim jedilnim orodjem. Hrana je dobra, sveža in okusna, da bi tudi razvajenega gosta popolnoma zadovoljila. Če si ogledaš še kuhinjo, pripravo jedil in vse postrežbo, moraš priznati, da se vse to delo opravlja z največjo skrbnostjo in pazljivostjo, tako da v marsikateri gostilni ne najdeš toliko snage in čistosti.

Hrana je trivrstna: kosilo in večerja po 4 din, po 3 din in po 2 din. Po teh vrstah je razdeljena tudi jedilnica v tri oddelke. Zajtrk stane 2 din, in dobiš za to četrt litra kave ali pol litra mleka s hlebkom kruha. Za pol litra kave s kruhom plačaš 3 din. Za kosilo dobiš juho, poljubno na razpolago, dve prikuhi, goveje meso in hlebeček kruha. Tako kosilo povsem zadostuje in je tečno,

sveže ter velja 4 din. Pa tudi za 3 din dobiš izdatno kosilo, le da je brez mesa (sicer pa enaka hrana). Za 2 din dobiš juho s kruhom, ali dve prikuhi s kruhom. Za večerjo pa dobiš: za 4 din mesno jed z dodatkom in kruhom, za 3 din samostojno meso jed s kruhom ali dve prikuhi brez mesa. Samostojna jed brez kruha in mesa stane 2 din. Abonenti za 4 din dobio v nedeljah še priboljšek, to je mesto govedine telečjo pečenko, abonenti za 3 din pa kosilo z govejim mesom. Za abonenta se smatra tisti gost, ki je plačal vsaj 30 kart za kosilo in večerjo. Zanimivo je, da je dve tretjini gostov aboniranih na kosilo in večerjo po 4 din, ostala tretjina pa na 3 in 2 din.

Zajtrk se izdaja od 6 do 9 zjutraj, kosilo od pol 12 do 14, večerja od 18 do 20.

Hrana se kuha v štirih velikih, moderno urejenih kotlih na parno segrevanje. V stalni uporabi pa je še večji in manjši parni štedilnik in plinska pečica.

Večina gostov je iz delavskih in nameščenskih krogov, precej je tudi dijakov, srednješolcev in akademikov. Neupravičen je zato občitek, da delavska kuhinja konkurira gostilnam in restavracijam, zakaj kako bo ubog delavec, pa tudi nameščenec pri današnjih mizernih plačah, ali dijak plačeval razmeroma drago hrano po gostilnah in restavracijah ali privatnih menzah, kjer ne dobi takšne hrane za 4, 3 ali celo 2 din!? To možnost lahko nudi edino javna delavska kuhinja. Dokler se delavstvu in nameščentstvu ne bodo znatno izboljšali življenjski pogoji, je obstoj te kuhinje ne le upravičen, temveč naravnost nujen, saj je to socialna ustanova, ki ne išče dobička, temveč hoče zadostiti le nujni zahtevi današnjega časa. Jasno pa je, da mora tudi taka kuhinja nuditi gostom vse, kar more, to je — ceneno, dobro in zdravo hrano v obliki, ki odgovarja vsem predpisom higijene in čistote. In javna delavska kuhinja vse te pogoje ima in jih v polni meri izpolnjuje.

Sport

Zvečer ob 8:30: Triestina

Dobro pripravljeni čakajo danes Ilirjani in z njimi vsa Ljubljana, da se sprimejo z najboljšimi tržaskimi plavalci. Včerajšnje slabo vreme jih ni kar nič motilo pri treningu: vsi so odpravili še zadnji trening pod vodstvom marljivega trenerja Hohlja, ki je dal plavalcem še zadnja navodila za današnji večerni nastop. Naši plavalci so zmage še precej gotovi, saj bo ostri trening zadnjih tednov moral pokazati uspeh.

Po zadnjih poročilih z Trsta je tudi Triestina svoje moštvo v naglici še izpolnila, da bo mogla nastopiti v Ljubljani proti najnevarnejšemu nasprotniku s polno močjo.

Program smo objavili že včeraj, danes pa približno še postavbo ilirjanskega waterpolo moštva: Pribošek, Jamnik, Otruba, Wilfan, Fux, Fritsch, Lenart.

Pričetek tekme je točno ob 20.30. Vstopnice se dobijo popoldne in zvečer na kopalšču SK Ilirije. Na razpolago so tudi tiskani programi.

To naj bi bilo v prvi vrsti za reklamo. Pa je menda kar odveč še vzpodbujati k obisku te plavalne prireditve, saj so Ilirjani nasprotniki, ki že njih ime privabi na vsako športno prireditev kjer nastopajo, vse, ki se količikaj zanimajo za šport. Tudi to menda ne bo držalo, da bi Ilirjani tako gotovo računali na uspeh, kajti naša znana plavalka in »konferencierka« Nana Grošljeva se je zagovarila, da imajo vsi skupaj precejšnjo tremo, zlasti ob spominu na prejšnja gostovanja odličnih Tržanov. Seveda, če se bo dobro navijalo, bo šlo. Zvečer bomo videli.

Vratolomna dirka

Komaj pol ure je oddaljeno od New-Yorka novo Rooseveltovo dirkališče, kjer so v ponedeljek tekmovali najhitrejši avtomobili sveta za slavni Vanderbiltov pokal, trofejo, visoko kot dorasel človek. V začetku so za ta pokal smeli tekmovali samo Amerikanci, šele lani so prvič pristopili evropske dirkače. Tako so letos nastopili najboljši vozači vidičnih tovarnih dirkalnih avtomobilov Mercedes-Benz, Auto-Union in Alfa-Romeo.

Nemeš Rosemeyer po dirki, ko je cen. 500 km dolgo progo, izvedeno v krogu z mnogimi krivljami, prevozil s povprečno hitrostjo 133 km na uro.

Prejšnje leto, ko je zmagal umetnik na ovinkih, Italijan Nuvolari, je bila proga dolga 4 milje in je s svojimi 16 imi ostrimi zavoji tvorila pravi labirint. Letos so jo skrajšali na 3,364 km s samo sedmimi ovinki. S tem so podaljšali za vsa prejšnja dolžino ravno progo pod tribunami in sledeči ovinek na zunanji strani povišali za 4 m, tako da dirkači ta del proge lahko vozijo z veliko brzino — čez 200 km na uro. Rosemeyer n. pr. je

na treningu vozil z 252 km in z 140 km prehajal v ovinek Caracciola je pri treningu dosegel povpr. hitrost enega kroga 142,5 km.

50 vozačev se je prijavilo za dirko, 36 so jih pripustili, a so morali prej za preizkušnjo svojih sposobnosti prevoziti 5 krogov.

100.000 gledalcev je gledalo 92 krogov trajajočo dirko in tretjeto ob začetnem dvoboju med Caracciola in Rosemeyerjem, v katerem je največkrat vodil Caracciola. Seveda so ta dvoboj ovirali drugi stroji. Cedeje bolj se je proga masčevala nad držnimi vozači. Kmalu je izpadlo pol Amerikancev. V 16. krogu prva senzacija. Italijan Nuvolariju je odpovedal motor in je izstopil. En krog kasneje je iz telega razloga moral izstopiti tudi Caracciola.

S tem je Rosemeyer dosegel vodstvo in po 20. krogu je vodil s 35 sekundami naskoka pred Seamanom na Mercedes-Benzu. Potem so sledili Mays (Amerika), v. Delius (Nemčija) in Farina (Italija), od teh sta zadnja dva zaostala za več kot cel krog. V 38. krogu je moral Rosemeyer natočiti bencin in izmenjati gume. To je opravil v nekaj sekundah, kar je izzvalo splošno divljenje. Seaman, ki je s tem prisel na vodstvo, je v 45. krogu moral ustaviti iz istih vzrokov in Rosemeyer je spet prevzel njegovo mesto. Nato sta oba tekmece vozila prilično enako. V 54. krogu je Rosemeyer vodil z 19 sekundami pred Seamanom in z dvema krogoma pred Maysom. V. Delius je kot četrti dobil hudega tekmece, ko je Nuvolari za menjal Farino za krmlilo. V zadnji tretjini se stanje ni spremenilo, samo Seaman, ki se je moral še enkrat oskrbeti z bencinom, je izgubil nekaj daljnjih sekund.

Rezultate smo priobčili že v sredo. Od drugih znanih je Pachard dosegel sedmo mesto, Maserati pa osmo.

Louis — Farr — Schmeling

Zanimivi glasovi, ki zlasti razburjajo zainteresirane države, USA, Anglijo in Nemčijo, se kar nočejo poleci.

Angleški časopisi zatrjujejo, da je manager angleškega boksarskega prvaka Farrja z zastopnikom ameriškega managerja Jacoba sklenil dogovor, po katerem naj bi se Farr in Louis, ki ga je Schmeling potolkel 4. ali 6. septembra borila v New-Yorku za naslov svetovnega prvaka.

Predsednik angleške boksarske zveze, general Critchley, pa je izjavil nemški DNB, da je Farr svoječasno podpisal dogovor, ki ga veče, da bo moral v teku septembra nastopiti v Londonu proti Schmelingu.

Prebrisani Jacobs pa bi strašno rad borbo za svetovno prvenstvo videl v Ameriki. Ko že boj med Braddockom in Louisom za vse prave športnike ni bil boj za svetovno prvenstvo, ko Louis, ki je bil od Schmelinga premagan, mednarodna boksarska organizacija ni priznala visokega naslova in tudi nobena druga ne, razen ameriške in Louisa zato nikjer na svetu ne priznavajo za prvaka, bi naj zdaj v borbi s Farrom dokazal, da je tega naslova vreden.

Angleška boksarska zveza pa je v službeni izjavi proglasila, da samo borba Schmeling-Farr more prinesiti svetovnega prvaka. Da je namreč prejšnji nosilec tega naziva, Braddock, bežal pred borbo s Schmelingom, Schmeling pa je gladek tokel »hombarderja« Louisa. Če je torej Farr res sklenil pogodbo, kakor zgoraj omenjamo, se je pregrešil ne le proti angleškim športnim oblastem, temveč proti zdravemu športnemu mišljenju vsega sveta.

S tem bi namreč pokazal, da hoče iti po potih Braddocka, ki so mu važnejši bili denarni interesi kot pa športni.

Tako je stanje sedaj. Kako pa se bo dalje razvijalo in kdo ima pri vsem tem prav, o tem topot še ne vemo prave sodbe.

Tekma Admira : Genova prepovedana!

Trst, 9. julija. Iz Rima javljajo, da je ministar za notranje zadeve prepovedal tekmo med dunajsko Admirmo in Genovo za srednjeevropski pokal.

Tekma bi se imela vršiti jutri v Genovi. Kakor znano, je na prvi tekmi med obema moštvoma na Dunaju prišlo do spopadov. Vendar bo službeni poseg italijanskega ministra v tekmovalne posledice za športne odnose med Avstrijo in Italijo.

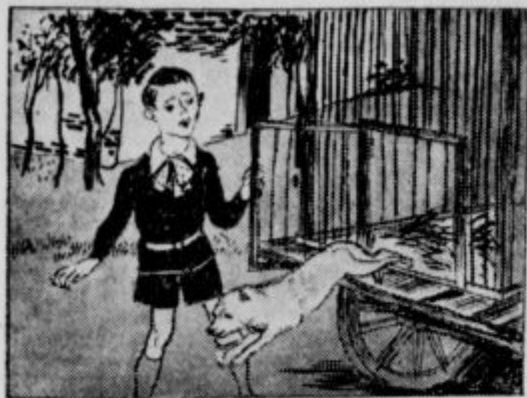
Tour de France: 8 etapa

V osmi etapi krožne vožnje je zmagal Nemeš Weckerling s 5:55:45 (198 km) pred Švicarjem Ambergom. V skupnem placementu vodi Bartali samo še z dvema minutama pred Nemešom Bauzom. Tretji je Švicar Amberg.

Triperesna deteljica

Spisal M. Kunčič. — Ilustriral M. Sedel.

Kužek na vozu je že vedno skrušeno čepel sredi kletke in od časa do časa žalostno zavpil. Zunanje bilo sonce, nekje daleč je bila svetla soba in v njej žena, ki je zanj skrbeli kot za svojega otroka — on pa zdaj takole sam in zapuščen čepi v tesni ječi...

Nenadoma je kužek postal pozoren. Majhen deček se je približal kletki, oprezno pogledal na vse strani, potem pa hitro iztegnil roko in odprl železna vrata kletke. Pred samotnim jetnikom je zasijala zlata prostost. Zabeval je od veselja in se pognal ekoli odprtino na beli dan. Sédel je pred svojim rešiteljem na zadnje noge, sprednjo tace pa je pomolil predse, kakor da hoče na ta način izraziti svojo hvaležnost.

Jožek ga je pobožal po mehki dlaki in polglasno rekel:

»Si že priden, kužal«

Kužek se je vzpel po njem navzgor in prijazno pomahal z repkom.

»Zdaj pa hitro odteči!« je prigovarjal Jožek.

»Če te konjederže zasači, boš moral nazaj v kletko!«

Kužek pa kar ni kazal volje, da bi odšel. Divjeradostno je skakal okoli svojega rešitelja.

Ko je Jožek videl, da zlepa ne doseže ničesar, je zacepetal z nogami in ga napodil:

»Vse!«

Kužek ga je debelo pogledal, ko pa je videl, da deček misli zares, jo je ubral čez drn in strn.

»Tako,« je Jožek zadovoljno rekel sam pri sebi, »ta je že dober!« In je neopaženo, kot se je bil eplazil proč, odšel nazaj k Nandetu.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 10. julija: 12.00 Plošče vesele se bodo vrtele, druga za drugo bodo hitele — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Čas, spored, obvestila — 13.15 Plošče vesele se bodo vrtele druga za drugo bodo hitele — 14.00 Vreme — 18.00 Pevski sekstet »Mladost« — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Naša dramska literatura v zagrebškem gledališču v l. 1936/37 (K. Mesarič) Zagreb — 19.50 Pregled sporeda — 20.00 O znanosti in politiki (g. dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Prenos simfoničnega koncerta iz Dobrne — 22.00 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Pisan drobšč, pa kar vse navzkriž (plošče) — Konec ob 23. uri.

Drugi programi

Sobota, 10. julija: Belgrad: 19.30 Narodne pesmi 21.30 Orkestralni koncert — Zagreb: 20 Plošče — 21 Verdijeva opera »Moč usode« (prenos iz Cremona) — Dunaj: 20 Revija — 21.45 Nove danske pesmi — 22.20 Stramel — Hudimpešta: — 20 Pester večer — 21.50 Vojaska godba — 22.10 Ciganska glasba — Trst-Milan: 17.15 Plošče — 21 Verdijeva melodrama »La Ferra del destino« — Rim-Bar: 21 Igra — 22.15 Orkestralni koncert — Praga: 19.35 Igra — 21.25 Pester program — 22.35 Plesna glasba — Varšava: 21.05 Operetna glasba Berlin: 20.10 Vojaska godba in zbor — Bratislava-Lipsko: 20.30 Plesna glasba — Köln: 20.10 Slagerij — Frankfurt: 20.10 Glasbeno potovanje po Italiji — Bernmünster: 20.05 Igra — 21.10 Koncert mestne godbe — 21.35 Po Häfteljelij sledovih — 22.05 Stara zborna pesmi — 22.25 Plesna glasba v stari obliki.

Uprava »Slovenec« Maribor

Koroška cesta 1

Podružnica: Aleksandrova 6

Sprejemajo se oglasi in naročniki lista, izvršujejo vsi upravi, posli in dajejo pojasnila ki spadajo v delokrog upravnštva lista.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm široka pešna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

TEL. 22-21 **UNION**

Veliko filmsko delo po znamenitem romanu

„Zločin in kazen“

„Raskolnikov“

Harry Saur

Predstave danes od 19-15 in 21-15 uri

Vajenci

Vajenca

za trgovino mešanega blaga sprejemem. Reflektiram samo na sinove ljubljanskih pridobitnih krogov. — Naslov pove uprava »Slovenec« pod št. 10887. (v)

Službodob

Čevljarskega pomočnika

takoj sprejemem. Miklavčič, št. Vid nad Ljubljano

Mesarskega pomočnika

in prekajevalca — samo delavoljnega, z dobrimi spricjavili, sprejemem. Poudarje v upravo »Slov.« pod št. »Mesarija« št. 10752. (b)

Sprejmejo se vezilje

perfektno, z večletno prakso. — Nikola Ivković, Novi Sad. (b)

Prodamo

Vino silvanec

odlične kakovosti, prodaja iz lastnih goric 10 litrov in več po 4 Din in trošarina. Naslov v upr. »Slovenec« pod 9568. (1)

Buret,

lister in vsa letna oblačila nudi v elegantni izdelavi ceneno Presker, Sv. Petra cesta 14. (1)

Elektrulux-hladilnike

brez motorja, na električni, plinski ali petrolejski pogon, prodaja na ugodna odplačila Tehna. Ljubljana, Mestni trg 25/1 telefon 25-80. (1)

Najboljši trboveljski premog

brez prahu

koks, suha drva
I. Pogačnik
Jožurčeva 5 Telefon 20-55

Velika izbira

usnjenih hlač — tudi po meri: Celje, Glavni trg.

Sveže slive (spingle)

in hruške. 1 kg 3.75 din, košarice 50 kg. Zive piščance, pitane, 70—90 dkg 1 kg 14 din, zaboji po 24 kom. — franko voznina razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (1)

Hruške in bele slive

4 din kg — razpošiljam po povzetju, franko vsaka postaja. Noušak, Bos. Dubica. (1)

Vnajem

ODDAJO:

Dvoriščno skladišče

50 m² — oddamo. Vprašati pri Jugo-Auto, Tyrseva 36. (n)

Stanovanja

ODDAJO:

Trisobno stanovanje

lepo, v sredini mesta — oddam s 1. avgustom odnosno 1. septembrom t. l. v Stiski ul. št. 1/1, levo. Informacije istotam. (6)

Brezplačno oddam

stanovanje z zelenjadem vrtom blizu Ljubljane. — Prednost imajo aktivni ali upokojeni železničarji. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 10817. (6)

Enosobno stanovanje

lepo, zračno — oddam s 1. avgustom. Kodoljevo, Povšetova 31.

Objave

Preklie!

Obžalujem, kar sem v razburjenosti izrekel o požarni brambi v Bietric pri Rušah. Hedvika Pander. (o)

Posedstva

Lepa stavbna parcela

na Ježici naprodaj. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 10911. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno obraženi posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 27-32, ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Denar

Posojilo

morete dobiti v roku štirih dni v gotovini in blagovnih bonih HERMES. Informacije: Tavčarjeva št. 2. (d)

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani. Krekov trg 10, tel. 27-62.

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov, terjatve in vrednostne papirje

vnovčim

najkulantneje po najvišji ceni

takoj v gotovini

AL. PLANINEK, LJUB. LJANA, Beethovnova ulica 14, telefon 25-10.

Velika prodaja!

Prav lepe pol delene od Din 6.— do 12.—. Svilo »rep de Chine« v vseh barvah po Din 16.—. Ženske kombineže od Din 20.— do 28.—. Ženske bluze od Din 20.— do 28.—. Hlačiice od Din 12.— do 20.— kupite pri Trpinu, Maribor, Vetrinjska 15

Kandidata

sprejme

odvetnik dr. Juvan v Mariboru

Skladišče ali delavnica,

poprej Pristou, škroslarik, se odda v najem na Resljevi cesti. Več pove sam

lastnik A. Hauptmann.

Dobro, poceni in solidno

Vam postrežejo naši inserenti!

Dne 14. julija 1937 je zaključni dan Solea tekmovanja!

Napišite na dopisnico ali v pismo, obširno ali na kratko, resno ali šaljivo, v verzih ali v prozi, zakaj lahko priporočate enostavno, toda sigurno učinkujočo Solea-kožno nego dobremu prijatelju ali dobri prijateljici. Dopisnico pošljite na Tvrnice Zlatorog, oddelek Solea, Maribor.

10.000.- Din. — nagrad!

Rešitev prav lahko dobite, če sami uporabljate odlično, peneče se, prijetno dišečo Solea milo z aktivnim lecitinom in Solea kremo s kolesterolinom, ki krepi kožo. Za sončno kopel, za plažo in morje, za gore, za šport in potovanje, za gospodinjstvo in suh zrak. Vedno ohrani Solea kožo mlado in elastično.

DIN 250 brez trošarine

DIN 10.- 5.- 3.-

Izbira ni težka,

kadar treba določiti časopis, v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval list, potem katerega bo prišel najsigurnejše v stik z najširšimi kupno-močnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik »SLOVENEČ«, ki ga bere — posebno ob nedeljah — malo izjemami vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o uspehu prepriča!

ZAHVALA. Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja ob težki izgubi nama nad vse ljubljenega očeta, gospoda

Franceta Moleta

bivšega pekovskega mojstra

se tem potem vsem najiskrenejše zahvaljuje. Posebno zahvalo sva dolžni č. g. trnovskemu župniku Janku Cegnarju in njegovima sobratoma, pekovskemu društvu za poklonjeno cvetje in stanovskim tovarišem za spremstvo. Enako zahvala pevskemu društvu Krakovo-Trnovo ter pevcem Glasbene Matice. Nadalje zahvala vsem, ki so ga v tako častnem številu spremlili v poslednji dom.

Slovesna sveta maša zadušnica se bo brala v terek ob šestih zjutraj v župni cerkvi v Trnovem.

Globoko žalujoči hčerki.

Agnes Günther:

Dušica - Rožamarija

Gospod samostanski pridigar je mnenja, da bo najenostavnejše, če zastavi sam princesi nekaj vprašanj, nakar hoče predložiti knezu najprimernejši učni načrt — Knez je pa mnenja, da je gospod samostanski pridigar zelo dolgočasen in pretiran gospod. Obenem se ga pa loteva bojazen zaradi vprašanj, na katera bo morala odgovorjati Rožamarija.

»Bojim se, da je moja malčica preveč plaša, ker ni privajena tujim ljudem. — Tudi se včasih malo čudno izraža. Na to se boste že morali ozirati...«

Gospod pridigar se nekam čudno nasmehne in odgovori:

»Mislim, presvetli, da ste radi tega lahko popolnoma murni. Saj sem že izvedel od gospoda učitelja, kako izredno nadarjena in marljiva je princesa!«

Knez v tem trenutku res nima Bog ve kako duhovitega obraza. Ako bi bil učitelj njemu kaj takega povedal, bi to smatral za vsiljivo vljudnost. Da pa se je proti tujim ljudem tako izrazil, temu se knez zelo čudi. Njegova uboga malčica s svojimi čudnimi zamislimi naj bi bila hipoma nadarjena!

V vsem tem, kar sta sklenila knez in pridigar, je knez sam obvestil malčico ter občutil pri tem iskreno obžalovanje.

»On te bo nekaj vprašal, Rožamarija. Četudi ne boš Bog ve kaj znala, nič ne de. Končno te bo gospod samostanski pridigar vendar nekaj novega naučil. In ako bi vprašanja postajala preoključiva, se boš morala pač poslužiti sredstva moje sestrice Ami.«

»Kaj pa je ta storila?«

»Bila je sirota in so jo vzgojili z nami vred.

Ce so jo kaj vprašali, kar ji ni bilo povšeč ali pa, če so odkrili kakšno hudobijo, katero smo skupno zagrešili se je spustila v grozovit jok. Njo je potem rečno najmanj doletelo in priznati moram, da se je imenitno prejkola navzgor v življenju.»

Rožamarija svojega očeta sumljivo pogleda. Sredstvo sestrice Ami se ji zdi uporabljivo le v zelo kritičnih položajih.

Napočil je strašni dan. Gospod samostanski pridigar je sedel v globokem naslonjaču v učni sobi sam dušici nasproti. Gospo Hardenstein je bil naprosil, naj mu prepusti otroka. — Dolg je in suhljat, ima zelo temne lase, ki mu padajo lahno v obraz in je rumene polti. Njegove globoko ležeče oči so temnorjave in mirne, čudno mirne za tako mladega moža.

Knezova bojazen radi znanja Rožemarije je bila upravičena. O prerokih še ni ničesar slišala. O Mozesu ve le toliko, da je priplaval v otroškem jermasu in da je pozneje povzročil žabji dež. — Koliko knjig obsega stari in novi testament, ji tudi še ni znano. Stiri in dvajset angleških psalmov zna na pamet in bi jih rada povedala, toda gospod pridigar ne zna angleški. Dušica išče v svojih spominih in ne najde ničesar, kar bi količjak odgovarjalo vprašanjem in ima čuden občutek, kot bi imel gospod pridigar namen ugotoviti stopnjo njegove nevednosti in nepoučenosti. — Ah, ko bi jo vprašal o Grkih. Rimljanih in nemških cesarjih in ne o starih židih! — Slednjič se vpraša dušico novi učitelj z malo brezupnim glasom:

»Morda znate kak Jezusov izrek ali kako njegovo priliko?«

Rožamarija razmišlja in ne najde odgovora. Spominja se aicer marsikaterega izreka, »oda če so ti Jezusovi...« In zopet jo otožno pogleda gospod pridigar. — Končno se dušica opogumi ter se oglasi, rekoč:

»Jaz poznam zgodbe o Jezusu.«

»Ali mi morete eno izmed teh pripovedovati, Rožamarija? Ni treba dobesedno.«

In Rožamarija začne pripovedovati. Ima še vedno oni tenki, zvonki glasček, ki tako svečano zveni:

»Jaz hočem pripovedovati zgodbo o Jezusu, ko je bil toliko star kot jaz. Bil je praznik v Jeruzalemu in vsi ljudje so šli v mesto ter so se sešli pri veliki židovski cerkvi. Vsi, ki so se poznali, so se pozdravili ter so šli po velikih stopnicah navzgor. Tudi Jezus in njegovi starši so bili tu. Jezus je bil prvič sem prišel. In ko je vstopil v cerkev, ga je prijel za srce in si je mislil: Ali nisem bil že večkrat tu? In ni mogel več glasno govoriti. Moral je stopati rahlo po prstih in je le šepetal. Toda drugi ljudje se niso na to ozirali. Glasno so se razgovarjali in vendar so bili vsi že večkrat tu. In Jezus se je oziral po stebrih in po veliki zavesi, če se morda ne giblje. Bilo mu je hudo, da so ljudje tako glasno govorili. Menil je, če bi bilo vse tiho, bi moral nekaj slišati in nekaj videti in moralo bi se zgoditi nekaj skrivnostnega. Zato je izpustil roke svoje matere ter je izginil za stebri. In za temi so bili zopet drugi stebri. Tako je prišel v majhno dvorano. Tu so sedeli stari židje, so čitali v velikih knjigah in se razgovarjali mirno med seboi. Zdaj si je Jezus mislil: Ah, morda pa ti vedo, kaj je to, kar me spremlja in mislim, da moram to slišati in poznati, kar me vznemirja!

Brž ga ogovori eden izmed židov: »Kakšne oči pa imaš, dečko?« In drugi mu naroči: »Odidi, otrok!« — Trejti pa reče: »Pusti ga vendar, naj ostane!« — In Jezus je poslušal, kar so govorili in je sedel z njimi. In govorili so o Bogu in nebesih. Jezus se je moral čuditi, kajti on je bil prišel od tam, pa je že bil make na to pozabil, ker je bil tedaj še majhen otrok. In srce mu je čvrsto utripalo, kajti zdelo se mu je, da je v domaći hiši, po kateri je vedno imel domotožje, le da se tega ni prav zavedal. Stari židje so bili prav prijazni z njim in so mu odgovarjali na vprašanja.

Toda Jezusova mati je medtem iskala svojega

sina. Ko se je zvečilo, se je že začela bati zanj, kajti Jezus je bil vedno zelo priden in je ni nikdar užalostil. In mislila si je: Ju se je moralo nekaj zgoditi. Morebiti ga je vzel s seboj kak tujec, ker je bil tako lep in priden. Kaj, če so ga odpeljali cigani? — Izpraševala je vse ljudi. »Ali niste videli mojega Jezusa?« In takala je po vseh potih in ga ni mogla najti. Končno se je vrnila v židovsko cerkev. Bilo se je že čisto stemnilo in vsi ljudje so že bili odšli domov. In Marija ga je iskala za stebri in zavesa se je gibala. Ze se je solzila, ker ga ni bilo nikjer. Kar je zagledala med stebri majhno lučko ter je brž šla tja. Tu so se bili stari židje in Jezus je bil pri njih. In videla je, kako je njen Jezus zadovoljen. Bila je srečna in obenem žalostna ter je rekla: »Zakaj si mi to storil? Tvoj oče in jaz sva te v bolečinah iskala. Jezus pa je odgovoril: »O, mati, jaz sem tu doma!« In Marija je zastokala: »Mar naj ostanem sama brez tebe?« — Zdaj je šel Jezus zopet domov in Marija je morala vedno na to misliti, ker ji je rekel, da ni pri njej doma. O tem je morala mnogo razmišljati.

Gospod samostanski pridigar je sedel ves raztopljen in je med pripovedovanjem komaj pogledal Rožamarijo. Klonil je glavo, zrl na svoje roke ter zvesto poslušal vsako njeno besedo. Ko je Rožamarija končala, se je brž vzravnil. Njegove oči pa zdaj niso več otožne!

»Rožamarija, Jezusovih besed ne smete n'kdar izpreminjati, četudi pripovedujete, kakor vam narekuje srce. Držite se strogo besedila, katerega so določili glavni prevajalci svetega pisma — Kadar boste slišali Bachovo trpljenje Jezusovo po Matvežu — to bi vam želel — se vam lo odprti do celca nov svet. Slišali boste, da done besede Jezusove, kadar se pojo in spremljajo z nežnimi glasovi gosel, kot bi bile v zlato zapredene. — Tu najde veliko srce najpriznanejši izraz za svojo pobožnost in ljubezen. Mislite na to, kadar ponavljate besede Jezusove! Te besede prinašajo nebeško melodijo že s seboj, mi jo lahko le pokvarimo. — Jaz moram biti v tem, kar je mojega očeta.«